

Tusschen twee vuren.

I.

De Antirevolutionaire partij, of wil men de Calvinisten, zijn in Nederland tusschen twee vuren geplaatst.

Aan den éénen kant stuiten we op de macht der *Revolutie*, en aan den anderen kant op de macht van *Rome*.

Beide deze machten wegen wat getalsterkte aangaat tamelijk wel tegen elkander op. Verbond zich éénzijdig al wat Conservatief, Liberaal, Radicaal en Socialistisch is, en anderzijds al wat Roomsche heet, dan zou het cijfer over en weer weinig uiteenloopen.

En wel kan niet ontkend, dat de mannen der Revolutie, door hun naam-Protestantisme, door hun ambtenaars-hierarchie, door hun monopolisering van ons hooger en middelbaar onderwijs, ten deele ook door hun kapitaal, een sociaal overwicht bezitten; maar hier staat tegenover, dat Rome beter haar eenheid weet te bewaren en door haar kerk sterker georganiseerd is.

Grosso modo gesproken mag dus staande gehouden, dat deze machten bijna tegen elkander opwegen. Want wel maakt de geïsoleerde ligging van Limburg en Noordbrabant dat bij ons vigeerend kiesstelsel, de Roomsche bevolking, aan eigen kracht overgelaten, niet meer dan 26 leden in de Tweede en 13 in de Eerste Kamer kan brengen, maar *pro rata* van het bevolkingscijfer zou dit bij een proportioneel kiesstelsel 40 en 20 moeten zijn.

Nu staan de Calvinisten tusschen die beide hoofdgroepen als de verreweg minderen in aantal in. Voegt men toch bijeen, wat in allerlei volksgroepen nog vasthoudt aan de Calvinistische beginselen en Calvinistische tradities, dan slaat stellig den bal niet mis, wie op ongeveer 20 pCt. der bevolking zijn raming sluit. Veertig procent onder de macht der Revolutie, veertig procent onder de macht van Rome, en twintig procent nog levende uit en bij de Calvinistische beginselen.

Toch beschikt het Calvinisme, dank zij de historie, over een *zedelijke* macht, die op haar sterkte in het cijfer een exponent zet. Het valt nu eenmaal niet te loochenen, dat de tradities der Calvinistische groep saamvallen met de beste tradities van onze vaderlandsche glorie; dat ons nationale leven vooral door deze tradities zijn stempel ontving; en dat nog altoos de geest, die deze groep bezielt, weerklinkt vindt ver buiten haar grenzen.

Dit legt aan de Calvinisten ten onzent een zeer ernstige taak op.

De vraag, of ze misschien vrij zouden zijn, om het burgerlijke en staatkundige leven prijs te geven, teneinde zich in geestelijke afzondering terug te trekken, mag zelfs als vraag geen oogenblik toegelaten.

Zoo konden de oude Doopers oordeelen, maar nooit de Calvinisten.

Immers juist krachtens hun belijdenis erkennen de Gereformeerde Calvinisten hun roeping, om ook in den Staat en in de burgermaatschappij voor de eere Gods op te komen, en het *Soli Deo Gloria* ook op dat terrein in hun banier te doen wapperen.

Toch kan van *heerschen* hunnerzijds geen sprake meer zijn. Natuurlijk, wat gebeuren zou, indien een aanmerkelijk deel der bevolking, dat nu anti-Calvinistisch is, Calvinistisch werd, of ook, wat onder ernstige nationale of internationale ontwikkelingen de nawerking der aloude tradities zou te weegbrengen, blijft hier buiten sprake. Wie het heden bespreekt, moet dit bespreken, gelijk het feitelijk is.

En dan past het ons, koel en nuchter de waarheid onder de oogen te zien, dat een groep, die slechts 20 pCt. der bevolking representeert, althans in onzen constitutioneel Staat geen aanspraak kan maken op het recht, om de 80 overige procent der bevolking voor haar wenschen te doen bukken.

Integendeel, uit deze wederzijdsche verhouding blijkt, dat de Calvinistische groep de roeping heeft, om 1°. in streng isolement tegen de verbastering van haar eigen leven te waken; en 2°. om met dit geïsoleerde leven zich tusschen de beide andere groepen in te plaatsen, en beiden te bewaren voor excessen en te helpen in wat voor het heil des Vaderlands dienstig is.

Deze positie is niet zonder gewicht.

Staat het toch eenmaal vast, dat de Antirevolutionaire partij de groep der

Roomschen tegen de tyrannen der Revolutie, en de groep der Revolutie tegen het exclusivisme van Rome kan beveiligen; en omgekeerd dat ze beurtelings beiden groepen te hulp kan komen, om de realisering van wat voor het Vaderland dienstig is mogelijk te maken; dan heeft ze slechts beurtelings haar invloed in de ééne of andere schaal te werpen, om én veel kwaad te helpen afweren, én veel goeds tot stand te helpen brengen.

Juist daarbij echter hangt alles aan de vraag, of ze haar isolement terdege principieel opvat.

Immers doet ze dit niet, en laat ze zich ook maar even verlokken, om zich in een der beide andere groepen te laten incorporeren of inlijven, dan vervloet al haar kracht en vervliegt al haar invloed.

Dit onwrikbaar staan op haar isolement is dus niet in haar een spelen van de preutsche, maar een rechtstreeks gevolg en van haar beginsel en van de verhoudingen in onzen Staat.

Wat de renegaten thans onder Dr. Brons, veld c. s. doen, om zich bij de Liberalisten te laten inlijven, is verraad aan hun belijdenis en verzaking van de roeping die het vaderland hun als belijders van den Christus oplegt. Maar even schuldig staat elk Antirevolutionair, hetzij in de hoogere collegiën of daarbuiten, die zich verleiden laat om zijn eigen kader met het kader van Rome te doen samensmelten.

We staan tusschen twee vuren in.

Kon Rome's macht onbelemmerd doorwerken, dan werd elk Calvinist onverbiddelijk uitgeworpen en alle invloed van het gehate Calvinisme ondermijnd. En evenzoo, kon de Revolutie haar zin en wil tot wet stellen, dan bleef ons geen plek voor het hol van onzen voet over, en in niets zou de Revolutie in haat tegen het Calvinisme voor Rome onderdoen.

Niemand make zich hieromtrent dan ook de minste illusie.

Aller hand is tegen ons, en of ge de macht aan het *Haagsche Dagblad* of aan de *N. Rotterdammer* of aan de *Maasbode* of aan *Recht voor allen* in handen geeft, zoo ze zich slechts vrij kunnen bewegen, zou aller eenparig vonnis zijn, dat er voor den Calvinist geen plaats in Nederland is.

Deswege gebiedt zelfbehoud ons, dat we ons in strikt isolement zullen afzonderen; dat we in onzen afgezonderden kring zoo krachtig mogelijk onze eigen beginselen zullen laten doorwerken; en dat we voort op staatkundig terrein, al naar de omstandigheden geschapen staan, op de worsteling der twee andere grootere groepen zekere controle zullen oefenen.

Uit dien hoofde stelden we reeds in 1869 den regel op, dat de Antirevolutionaire partij, mits in strikt isolement georganiseerd, beurtelings samenwerking met alle groep mocht en moest zoeken, geene uitgezonderd.

Zegt men toch: *Nooit de Radicaal steunen*, dan wordt ge onverbiddelijk in Rome opgesmolten. En ook zegt ge: *Nooit Rome steunen*, dan houdt niets uw vervloeiing in de partij der Revolutie tegen.

Nee, het enige wat we van de daken hebben te prediken is, dat we ons nooit noch met Rome, noch met de Radicaal, Liberalen en Conservatieven *huwen* mogen.

Elk zijn eigen huishouden, en voorts met de bureu op voet van vriendschap of van stugheid, al naar de belangen van de gemeenschap dit vorderen.

Dit, en dit alleen was de zin van het altoos misverstaan zeggen van Groen van Prinsterer: In ons isolement ligt onze kracht.

En dat te meer, omdat beide de andere groepen ons elk een zijde aanbieden, die verwantschap met ons eigen streven heeft.

Moet de strijd aangebonden om de rechten der Religie tegen de exploitanten van Ongehoof en Revolutie te verdedigen, dan kan het niet anders, of we moeten met Rome tegen het Liberalisme optrekken.

Maar ook, gaat het om de verdediging van onze vrijheden en constitutionele rechten, dan zal een goed Calvinist tien tegen één met de Radicaal tegen Rome partij kiezen.

Nooit mogen we dus in een bepaalde alliantie vastroesten.

Er dient altoos olie in de schroefloopen gedrupt, om bijtijds de geleide verbindingen weer te kunnen loschroeven.

Zonder dien maatregel is er voor ons, als *pot de terre*, in onze saamwandeling met *pot de fer* nooit levenszekerheid.

Ja, zelfs meer dan levenszekerheid moet

ons dierbaar zijn. Ook op een leven met eere moeten we prijs stellen.

En daarom dient ons isolement zoo kerngezond en veerkrachtig te blijven, dat zoodra men ons ook maar even dreigt met loslating of den vinger tegen ons opheft, om ons onze afhankelijkheid te doen gevoelen, op hetzelfde oogenblik volkomen vrijheid van beweging door ons over heel de linie hernomen worde.

Interpellatie.

Licht in den goeden zin des woords is, althans den eersten dag, bij de interpellatie over de „vercheuving“ in het Kabinet niet verspreid.

Men kwam nogmaals te hooren, wat heel het land door reeds was rondverteld, en werd bevestigd in zijn overtuiging, dat het Kabinet het Christelijk karakter onzer natie in Indië zou ophouden.

De hoofdaak echter, de eigenlijk constitutionele quaestie, bleef buiten het debat, of althans er werd over heen gegleden.

De liberale heeren waren er niet op gesteld haar uit te pluizen, en de interpellant heeft ze wel uitnemend opgezegt, maar, voorzover de telegraphische mededeelingen en de samere verslagen uitwijzen, niet te sterk aangedrongen. Raadzamer zal dus zijn de officiële verslagen af te wachten, daar ditmaal schier alles op de gekozen uitdrukkingen aankomt.

Reeds nu echter mag geconstateerd, dat de interpellatie zaakrijk en ter zake dienende was ingeleed; dat het ministerie over zijn intentie rakende Indië duidelijk bescheid gaf; dat de heer Heemskerk zeer terecht protesteerde tegen een laffen aanval op Keuchenius; dat Dr. Schaepman het warm voor Keuchenius opnam; en dat Van Alphen ons antirevolutionair program op Koloniaal gebied in korte, dege trekken uiteenzette.

Van ongemeen gewicht waren ongetwijfeld ook de verklaringen van den heer Lohman, maar vooral wat deze verklaringen betreft, dient op het Bijblad gewacht.

Van liberale zijde waren de heeren Tak en Van Houten ernstige debaters, op wier critiek formeel niets is aan te merken.

Anders natuurlijk stond het met den heer Rutgers van Rozenburg, wiens methode bekend is; en anders ook met den liberalen heer Van Dedem, die weer met de versleten aardigheid van Dr. Abraham Kuyper begon, maar merkend, dat toch eigenlijk niemand dit de *bon goût* vond, *amende honorable* maakte en tot zijn onderwerp overging.

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 13 Maart 1890.

In Portugal blijft een, trouwens niet onbegrijpelijk, wrovel bestaan tegen Engeland. De laatste berichten uit Oporto bewezen het, en ook het ontbinden van den Lissabonschen gemeenteraad, moet min of meer met de anti-Engelsche beweging in verband staan, die zeker niet zal minderen nu het geschil in zake den Delagoa-spoorweg te kwader ure zich bij het andere voegt. Trouwens het een is aan het ander niet vreemd.

Volgens de nadere berichten heeft de regering den gemeenteraad der hoofdstad ontbonden, voornamelijk zoo men wil, wegens verzet tegen het staatsgezag, aansluiting bij anti-Engelsche betoogingen der republikeinen, en slecht beheer der stedelijke geldmiddelen, zoodat drukkende belastingen noodig worden en voortdurend een beroep op de schatkist moet worden gedaan.

Een beambte der regering ging den burgermeester verwittigen dat hij zijn ambt beoordeelde neder te leggen, hetgeen echter geweigerd werd. De boodschapper werd de deur uitgeworpen; hij riep toen de hulp van andere ambtenaren in, waaronder ook leden van den gemeenteraad. De burgemeester verklaarde toen voor de overmacht te sullen bukken, omhelsde de vaste gemeentebestuuraren en ging heen. Het volk juichte hem toe.

Gedurende de hervorming van het gemeentebestuur zal een comité uit de burgerij der stad besturen. De voorzitter is reeds benoemd. De oude raad heeft verklaard slechts voor geweld te wiken. Natuurlijk is men gespannen omtrent de verkiezingen van nieuwe raadleden; doch dit komt eerst nadat de hervorming is geschied.

In hoever nu de gemeenteraad zich het lot waard maakte dat hem trof zal wel blijken. Doch de oppositie maakt aanstonds van de gelegenheid gebruik om te zeggen dat Lissabon nu aan de Engelschen is overgeleverd. De regering doet blijkbaar al 't mogelijke om Engeland niet te ontstemmen. 't Is in elk geval zeer mogelijk, dat de republikeinische beweging ook door het nu gebeurde nog in kracht toeneemt. Er wordt uit alles munt geslagen.

Voor al kiemt dit, nu het geschil over den Delagoa-spoorweg een bedenkelijken loop neemt.

Reeds moeten de Engelsche gesant en de vertegenwoordiger der Vereenigde Staten te Lissabon eensluidende mededeelingen aan den minister van buitenlandse zaken gedaan hebben en doen weten dat de beide regeringen een *ultimatum* sullen stellen, zoo de Portugesche regering welgericht blijft de aandeelhouders der Delagoa-spoorwegmaatschappij voldoende schade te stellen.

Er is voorts nog reden om de juistheid van dit bericht in twijfel te trekken, doch (al doet men dit in afwachting van bevestiging) de jong-

ste geschiedenis heeft bewezen, dat het volstrekt niet onmogelijk is — tegenover „die kleine jonge“, zooals de *Patriot* zegt. De raad van de *Times* zou eenvoudig zijn gevolgd; Portugal in letterlijken zin 't kind van de rekening worden.

De arbeids-conferentie die nu overmorgen te Berlijn wordt geopend, zal gehouden worden in het koninklijk paleis, en door den keizer worden geopend.

De meeste regeringen hebben hun gemachtigden, reeds, naar men weet, benoemd. Voor Frankrijk komen de heeren Jules Simon, Tolain en Burdeau, Linder en Delahaye. Bovendien eenige vakmannen. Deze wonen de conferentie niet bij, maar moeten zich steeds gereed houden om de gemachtigden, zoo noodig, voor te lichten. Engeland wordt vertegenwoordigd door graaf Dunraven, den heer Kennedy en den heer Barnett. Sir John E. Gorst, onder-secretaris voor Indië, is eerste afgevaardigde van Engeland ter conferentie. Voor België gaan de heeren Victor Jacobs, Harzé en Arnold 't Kint van Roodenbeke, om met baron Greindl, gezant, België te vertegenwoordigen.

Hongarije heeft wederom een ministerie. Szapary wordt thans voorzitter van den ministerraad en minister van binnenlandsche zaken; graaf Andre Berthlen heeft de portefeuille van landbouw gekregen. Voor de richting van het Kabinet schijnt Tisza's af-treden weinig verschil te zullen maken.

De crisis in Servië wordt slechts voor het oogenblik opgelost geacht, men meent dat het ministerie toch spoedig zal gewijzigd worden. Tschauhanowits en de minister van oorlog zouden aanblijven, doch rekening gehouden worden met de scheuring, in de radicale partij merkbaar.

In Italië heeft, gelijk men zag, Biancheri wel weer den presidentszetel in de Kamer ingenomen, maar het blijkt dat het voorgewallene niet geheel zonder gevolgen is gebleven. Crispi had zich verwijderd, toen de hulde voor Biancheri te wachten was.

De woorden, waarmede Cavalotti, een lid der uiterste linkzijde, Biancheri welkom heette, lokte bij sommigen afkeuring uit. In zijn dankbetuiging voor de motie van vertrouwen heeft Biancheri vermeden de regering of den minister-president te noemen.

Het zeer bedenkelijk bericht komt uit Londen, dat, wijl geen schikking tusschen de mijnheers en de mijnwerkers is tot stand gekomen, deze laatste aansaanden Zaterdag in de meeste mijnen den arbeid staken. Het aantal werkstakers zal meer dan 300,000 bedragen. Zij eischen 10 pCt. loonsverhooging. Hoe 't nu te Londen, waar men alleen steenkool tot brandstof gebruikt, gaan moet, is een raadsel.

Te Athene heerscht groote beweging op het bericht, dat de krijgsgaad te Pretimo, ondanks de zoogenaamde *vergiftiging*, tien inwoners van Kreta veroordeeld heeft tot vijf-tien jaar gevangenisstraf en zestien andere pisters boete, welk vonnis door den krijgsgaad van Canea bevestigd is. Zeven der veroordeelden zijn naar Griekenland gevlucht.

Allerleel.

Het 3e internationale congres tegen het misbruik van sterke dranken zal van 3-5 September a. s. te Christiania worden gehouden, onder leiding van prof. Forel te Zurich. Secretaris-generaal van het congres is de heer G. E. Benzen te Christiania.

Binnenplaats- en Middernachtzending.

Zeer eigenaardig, zegt het Duitsche blad *Volkswahl*, is de binnenplaatszending in de voorsteden van Kopenhagen, welke door twee, niet-geestelijke, personen gedreven wordt. Zij begint des avonds tusschen 5 en 6 uur, nadat de kantooruren zijn afgelopen. Door strooibijetten wordt bekend gemaakt dat eene bijeenkomst zal worden gehouden. Weldra scharen zich kinderen van elken leeftijd om de beide welbekende mannen en rondom worden vensters geopend. Nadat een lied gezongen is, volgt een toespraak tot de kinderen en dan weder een lied. Vervolgens gaan de zendingen, omgeven door een voortdurend aangroende menigte, ondanks de spottendheid en de pogingen om hen tegen te houden naar een binnenplaats. Zoo worden dagelijks, tot omstreeks 8 uur, 6 of 7 binnenplaatsen bezocht. De laatste vergaderingen worden steeds talrijker en door vele arbeiders bijgewoond die van hun werk terugkeeren.

Doch daarmee is het werk niet afgelopen. Na 2 tot 3 uren dus onvermoeid geprekt te hebben, zetten de beide mannen tot diep in den nacht hun taak voort. Om 10 uur begint de middernachtzending in de Goose Gade, waar te midden van hollen der onzedelijkheid een zondigshuisje staat waar met groote witte letters „Gij zult niet echthbreken“ en „Jezus neemt de zondaren aan“ geschreven staat. Het is voor mannen bestemd. In elke bijeenkomst wordt gezongen, gebeden en de Bijbel uitgeleed. De oefening duurt niet langer dan een kwartier, zoodat ongeveer vier- of vijfmaal per nacht nieuwe toehoorders in de zaal kunnen worden toegelaten. Aan de voordrachten nemen afwisselend 30 predikanten, rechtgeleerden hoogerleeren, studenten, kooplieden deel. Velen zijn op die wijze reeds van een leven van schuld gered.

Het werk staat onder leiding van de stadszending, waarvan pastoor Harald Stein voorzitter is. De beide zendingen ontvangen slechts een klein toelage. (Hbl.)

De verslaggeefster van de *World*, juffr. Bly, die de reis om de wereld in 73 dagen volbracht, gaat trouwen met den directeur van het krantenbureau tegenwoordig, waarna zij zich had doen opsluiten om er 't een en ander over in de courant te kunnen schrijven.

Het Congres der Vereenigde Staten heeft een commissie benoemd om de regeling der landverhuizing te onderzoeken, vooral den invloed door den aanvoer van vreemde werklieden op de Amerikaanse nijverheid ge-oefend, alsmede den aankoop van Amerikaanse

nijverheids-materieel door buitenlandse kapitalisten.

De heer Krupp te Essen, heeft 500,000 Mark ter beschikking gesteld tot oprichting van een fonds tot het bouwen van woningen voor zijn werklieden. Voor eenigen tijd is ook door hem een huishoudschool opgericht ten behoeve van de dochters zijner werklieden. In het laats van het vorige jaar werd deze school met 1. leerlingen geopend.

De grootheug van Mecklenburg ligt te Cannes gevaarlijk ziek.

Binnenland.

AMSTERDAM, 13 Maart.

Tweede Kamer.

De gisteren uit de interpellatie-Van Dedem voortvloeiende debatten liepen niet ten einde; maar werden voor dien dag besloten met een kleine broedertwist tusschen de heeren Van Houten en Domela Nieuwenhuis over het nut van die debatten. Had de laatste den liberalen vrienden toegesproken, dat het nu al wel was, nu vijf hunner het woord gevoerd hadden, de heer Van Houten meende zijn jongeren collega te moeten herinneren aan het hoog gewicht, dat steeds door vele staatslieden van naam aan het politiek debat was gehecht, de spreker had Groen van Prinsterer daarbij zeker wel met name kunnen noemen voor die stelling, welke ook door de *Standdaard* steeds is verdedigd op zijn voetspoor; maar hij zou daarmee toch niet onzenuw hebben de korte repliek van den heer Nieuwenhuis: „*Gij zegt allen hetzelfde!*“ Er is toch immers nog eenig onderscheid tusschen een politiek debat en het redekavelen, dat gisteren door de heeren Van Houten, Rutgers, W. van Dedem en Röell geschiedde?

Inderdaad, op wat de dag van heden brengen zal — de heer De Beaufort is het eerst aan het woord — loopen wij niet vooruit, maar de dag van gisteren was voor de liberale partij al zeer onvoorspoedig; en men zou haast vragen, waartoe zij zich in discussie begaf, waar toch Mr. van Houten verklaarde, dat *niemand* in onzen eigenaardigen politieken toestand behoefte gevoelen kon, scherp positie te nemen, gedachtig aan den raad van een oud Engelsch staatsman aan een jongeren collega: „behandel uw politieken tegenstander altijd alsof hij nog zijn medestander worden kunt, en omgekeerd.“ Het was den heeren alleen te doen om meer *licht* over de oplossing van de crisis. Dit licht nu bleven ze niet aandrag vragen, en in zoover had de heer Nieuwenhuis volkomen gelijk, de tijd werd verpild en ze kwamen geen stap verder; want op dit punt liet de Regeering zich niet verder uit dan in deze verklaring van den premier, dat immer bij dergelijke gelegenheid vragen en inlichtingen zijn bepaald tot beleid en beginselen, maar nimmer zich uitstrekken tot de personen die de portefeuilles aanvaardden, tenzij men deze daartoe ontkwaam zou willen noemen.

De eigenlijke interpellatie liep dan ook over eene voor land en volk en koloniën veel belangrijker quaestie en werd met groote heilichheid gesteld en toegelicht door den interpellant den heer A. van Dedem. Zijne vragen luiden aldus: 1. Is de Regeering bereid de overwegingen mede te deelen, die hebben gegolden bij de oplossing der crisis; ontstaan door het votum der Eerste Kamer, betreffende Hoofdstuk X der staatsbegroting; en 2. handhaaft de Regeering hare op 28 Januari l. l. afgelegde verklaring, dat zij zich verplicht acht, binnen den kring harer bevoegdheid, mede te werken, om Nederland, ook in Indië als Christenatie te doen optreden? Als naar gewoonte, ging aan deze interpellatie eene toelichting vooraf, waarin werd herinnerd, dat of ontbinding der Eerste Kamer of aftreding van het geheele Kabinet, of reconstructie van dat Kabinet, na den slag daaraan toegebracht, mogelijk was geweest; de ontbinding zou volgens den interpellant geen verandering geven, maar een onoplosbaar conflict geschapen hebben; het aftreden der ministers zou het optreden van een Kabinet van liberale richting veroorzaakt hebben, dat den noodigen steun in de Tweede Kamer miste; de reconstructie kon dus wel als de meest aanneembelijke oplossing beschouwd worden, *maar* dan moest ook vaststaan, dat het gewijzigde Kabinet in zijne politieke houding niet week, voor het votum der liberale partij, dat blijkens de stukken vooral gericht was tegen de belijdenis van minister Keuchenius, al voegden zich daarbij grieven van allerlei aard.

Is het toch heel eenvoudig om een Minister los te laten, wiens bekwaamheid of wiens homogeniteit met zijne collega's betwijfeld wordt; men kan niet eenvoudig een Minister loslaten, die gevallen is juist op het punt, dat het beginsel uitmaakt, door de Regeering op den voorgrond gesteld. Niet voor zich zelve, maar hij aan de bedoelingen der Regeering niet twijfelde, maar voor de natie, verrast en ontrust als zij was, door het votum van de 20 leden der Eerste Kamer, achtte hij het nuttig en noodig, dat de Regeering zich duidelijk uitprak. De interpellant herinnerde daarbij dat de antirevolutionaire partij niet wenscht regeringspropaganda voor het Evangelie, maar wel, in de overtuiging dat eene natie te gronde gaat, die den Christus verloochent, verwacht dat de Regeering eener Christenatie meer zal doen voor de godsdienstige en sedelike ontwikkeling der koloniale bevolking, dan gedurende jaren lang verzuim, toen het Christendom voor den Islam wijkten moest. Hij bracht daarbij hulde aan den afgetreden Minister, die zonder dwang binnen den kring zijner bevoegdheid de prediking van het Evangelie bevorderde en allen behandelde op voet van gelijkheid.

Eer wij Minister Mackay's woorden weer-geven maken wij met een enkel woord melding van de peging door den heer W. van Dedem gedaan om zijn partij vrij te pleiten van onverschilligheid voor of tegenwerking van het Evangelie in Indië, waarbij die spreker uitvoerige aanhalingen deed uit de redevoeringen van Dr. A. Kuyper in 1873 in de Tweede Kamer, om daaruit af te leiden dat die woordvoerder der antirevolutionaire rich-

ting toch ook niet wilde een Staats-Christendom in Indië en met de liberalen op gelijken bodem stond; en de heer Van Dedem voegde daaraan toe een herinnering aan hetgeen door sommige liberalen persoonlijk gedaan was, o. a. tot verbreiding van het Evangelie onder de Batakken. Doch dit laatste wapen werd hem uit de hand geslagen door den heer Van Nunen, die met tal van voorbeelden uit eigen ervaring aantoonde hoe het liberaal regeringsbeleid in Indië steeds gericht geweest op een ontzien en eeren van den Islam en een achterstellen van het Christendom; terwijl tegenover de eerste aanhalingen de heer Van Alpen in het kort weergaf welke de gevoelens zijn van Dr. Kuiper omtrent de verhouding der Regeering in Indië tegenover den godsdienst, n.l. bij erkenning van gewetensvrijheid toch naar vermogen den verzeggenden stroom van den Islam te stuiten en voorts vooral aan het Christendom een waardige positie te bereiden.

Had voorts de heer W. van Dedem na zijne liberale zendingstheorie betoond te hebben uitgezonden: zoo waar is het nu, wat men spreekt van een verkiezen van de Halve Maan boven het Kruis; Dr. Schaapman vond aanleiding om den spreker te noemen zijn toon lager te stemmen. Wilde deze op zijn beurt niet instemmen met alles wat van antirevolutionaire zijde gezegd was over het votum tegen Mr. Keuchenius en gaf hij van zijn kant toe, dat er nog andere grieven waren geweest tegen dien bewindsman; hij liet niet na de liberalen ernstig hunne zonde te verwijten met te zeggen: is er dan een misverstand en is niet een vijandschap tegen het Christendom schuld, waarom list hij dan zeggen wat de heer Mees uitsprak, toen hij beproefde geestig te wezen den Christen-hadje van Mr. Rutgers stak in Rotterdam schied gewaand en gewaagd van een dogmatisch-Christelijk bewustzijn van Mr. Keuchenius, waar het toch bekend is dat deze bewindsman zijne bijzondere dogma's nimmer op den voorgrond stelde, maar alleen dat Christendom, wat aan alle Christelijke belijdenissen gemeen is, maar dat in ulieder Christendom schijnt gemist te kunnen worden. Is er een misverstand, strijd Gij niet tegen het Christendom; welnu zooveel te beter; maar indien nu de schijn tegen u is, dan is het uwe schuld, en Mr. Heemskerk voegde daaraan toe de herinnering uit de Eerste Kamer, dat daar den Minister godsdienstwaanzin was verweten; en tevens protesteerde hij met edele verontwaardiging tegen de aanvallen, welke de HH. Van Houten en Rutgers tegen Mr. Keuchenius richtten, terwijl deze zelf afwezig was.

Toen dan ook de Regeering, bij monde van den premier, in het kort den bekenden loop der crisis weergaf en ruiterlijk de beginselen handhaafde, ook door Keuchenius beliden, handhaafde de woorden van Mei 1889 om ons gezag te doen strekken ten zegen voor Indië, handhaafde zijne verklaring van 28 Januari in de Eerste Kamer; openlijk uitsprak dat hij niet wilde dat men zich van Regeeringswege in Indië schamen zou voor het Christendom, maar het brengen van het Evangelie daar als den besten waarborg voor ontwikkeling, welvaart en vrede beschouwde; in één woord geene enkele wijziging van het regeringsinzicht in dezen in uitzicht stelde, toen was eigenlijk de interpellatie afgelopen.

Maar nu was er immers nog eene interpellatie-Tak! Gaarne geven wij dien spreker den lof, van met waardigheid en gematigdheid te zijn opgetreden, wat men van de andere liberale heeren niet zeggen kan; zelfs spreken wij uit, dat de liberale partij moeielijk behendiger woordvoerder had kunnen vinden; maar toch de behendige opzet heeft geen doel getroffen. (Gelijk bekend is waren vele liberalen in den lande van de roekeloosheid der senatoren geschrift, en zagen zij — behalve de ongeduldigen, die met Van Houten aan het hoofd gaarne wilden optreden — liefst de plaats van Keuchenius zoo goed mogelijk vervuld, desnoods door een conservatief, kon het door een liberaal. Doch de mijn sprong verkeerd, zoo verkeerd, dat de heer v. Houten natiën genoeg was van te verzekeren, dat de Eerste Kamer 't zoo niet bedoeld had, dat de crisis tot één portefeuille had moeten zijn beperkt; en nu eenzijdig geen scherper strijd aandruvende, kunnen de heeren toch anderzijds hunne ontevredenheid niet verbloemen en laten zij er gaarne den Minister althans inloopen.

Daarom formuleerde Mr. Tak zijn vragen aldus: 1. Waarom legde Minister Mackay de portefeuille van Binnenl. Zaken neer? 2. Waarom trad hij op voor Koloniën? 3. Is daardoor het zwaartepunt der Regeering verplaatst van Binnenl. Zaken, n. v. kiesrecht, defensie, gemeente-financiën enz. naar Koloniën? Doch ook die mijn sprong verkeerd; de Regeering beantwoordde wel de derde vraag ontkennend met de verzekering, dat Mackay leider blijft, doch zij volgde de gedachtegang niet van Mr. Tak met eene reukenschap te geven, waarom Mackay geen Minister van Binnenl. Zaken bleef. Deed hij het om Lohman, die Koloniën niet wilde accepteren, toch in het Kabinet te brengen? De Regeering zweeg. Is Lohman leider, is Mackay leider, is Schaapman leider — nota bene omdat hij de Regeering verdedigde? De Regeering zweeg.

Dat de heer Lohman de bête noire van de heeren is, dat bleek; doch wat is daaraan te doen? Of nu al de heer Van Houten zoover atdaalde dat hij het ook al tot een punt van regeringspolitiek maakte, dat van Hoogstedszels Ministers gesproken werd in eene koninklijke beslissing; de heeren vorderden niets; de Regeering hield zich daarbij, dat Mackay aan Koloniën dezelfde politiek bleef volgen, welke de Regeering bij den beginne aanvaardde; dat Lohman aan Binnenlandsche Zaken dezelfde politiek volgen zou als Mackay. Daar maakte zich echter Mr. Roëll op; dit laatste was onmogelijk; met de stukken zou hij bewijzen, dat ten aanzien der schoolwet Lohman en Mackay hemelsbreed verschilden! Ons bestek gedooft niet den heer Roëll te volgen in al zijne zorgvuldig geprepareerde aanhalingen, welke hij te pas bracht, naar het heette omdat Dr. Schaapman de commissie van voorbereiding der schoolwet had aangehaald.

Wij kunnen ons dan ook er toe bepalen te relevereren dat beide Ministers en Mackay en Lohman dadelijk na elkaar opstonden en het woord voerden om afdoende te bewijzen, dat van heel het gezocht verschil tusschen hun beiden niets bestond. Mr. Mackay herinnerde zelfs dat hetgeen de heer Roëll wilde, het in stand houden van openbare scholen daar, waar geen leerlingen zijn, zelfs onder vorige Ministers niet geschiedde, en Mr. Lohman maakte kennelijk indruk op de Kamer toen hij met klem en waardigheid de aantijgingen van zich wierp en verklaarde, dat zoowel de wet als de Grondwet hem heilig zijn, dat hij ze zal uitvoeren naar geest en letter, ook daarin dat hij het openbaar onderwijs zoo denkbaar mogelijk maken wil.

Maar wat wil men dan toch met de interpellatie nu nog voort te zetten? Geheel hei-

der is dit nog niet. Van Mackay zal men niets meer te weten komen; hij verklaarde wat zijn regeringsbeleid betrof zich te willen spiegelen aan een voorganger (Van Lijnden) die een uitvoerig program gaf, maar bewaard werd de interruptie van een lid (K. de Jong), „daar komt toch niets van”. Zijn ervaring van nu twee jaar heeft hem al geleerd geen dankbeelden uit te spreken, eer ze in ontwerpen belichaamd zijn.

Lohman heeft voorts duidelijk verklaard dat vóór de verkiezingen van 1891 geen kieswetwijziging te wachten is; er is nog zooveel uit te voeren, dat reeds is voorbereid, dat ook daarop geen uitzicht bestaat.

Maar wat dan? De oplossing van de crisis viel de liberalen bitter tegen. De loop dien de interpellatie nam, viel hun niet mee. Op een of andere wijze moet de aftocht worden gedekt. Waarschijnlijk dat dit heden geschiedt.

Na deze interpellatie volgt de interpellatie-Viruly, dan de interpellatie-Cremer; Dinsdagmorgen sectieonderzoek; Woensdag na de pauze eindstemming over de pensioenwetten.

Goes.

Door het bestuur van de R. K. Kiesvereniging te Goes is onderstaand schrijven verzonden aan Mr. Keuchenius:

WelEd. heer Mr. Keuchenius.

Naar aanleiding uwer candidatuur in het district Goes voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben wij de eer, namens het bestuur der Katholieke Kiesvereniging te Goes UEd. een antwoord te verzoeken op onderstaande vraag in zake den verplichtten persoonlijk dienstplicht: Kan een eventueel wetvoorstel daartoe in de Kamers op uwen steun rekenen, ja dan neen? Wij verzoeken UEd. beleefd, deze vraag alleen principieel te willen beantwoorden, met weglating van consideransen, die ons bij dit vraagstuk van geen dienst zijn.

Wij veroorlooven ons UEd. deze vraag te stellen, aangezien van uw antwoord zal afhangen, of uw candidatuur bij de aanstaande verkiezing door de Katholieken al dan niet zal worden gesteund.

Van uw bekende activiteit durven wij verwachten een spoedig antwoord, terwijl wij u de verzekering onzer hoogachting aanbieden.

Het volgende antwoord werd op dit schrijven ontvangen:

's-Gravenhage, 10 Maart 1890.

WelEd. Heer!

In antwoord op uwen brief van heden, strekke, dat ik bereid zijn zoude een wetvoorstel, dat het beginsel huidige van persoonlijk dienstplicht, behoudens de noodig of billijk gebleken vrijstelling, te ondersteunen.

De Maasb. raadt nu den R. K. in Goes aan een eigen candidaat te stellen.

Uit Goes spreekt men ten stelligste het bericht tegen dat de R. Katholieke kiesvereniging ook den heer Heijse gevraagd zou hebben om zijne meening in zake algemeen en persoonlijk dienstplicht. (N. R. Ct.)

Op de vergadering der R.-K. Kiesvereniging te Goes, waar de bekende motie is aangenomen, schijnen, volgens de Zeeuw. slechts elf leden tegenwoordig te zijn geweest.

Tot afgevaardigden ter Berlijnsche conferentie, die Zaterdag a.s. wordt geopend, zijn door onze Regeering benoemd de heeren Jhr. Van der Hoeven gezant te Berlijn, Mr. Snijder van Wierkerke, referendaris aan het departement van justitie en Struve, inspecteur van den arbeid. Beide laatstgenoemden vertrekken Vrijdagochtend naar Berlijn.

Gisteren werd aan het Departement van Justitie de eerste vergadering der inspecteurs voor den arbeid gehouden.

In de algemeene vergadering van de Vereniging voor Handel en Nijverheid te 's-Gravenhage is de heer De Charro gekozen tot candidaat voor den gemeenteraad.

Door de Kiesvereniging Nederland, Bijbel en Oranje te Scherpeningen, is tot candidaat gesteld, de heer W. J. van Sandick, candidaat notaris. En door de kiesvereniging Scheveningen baron Calkoen.

Het voorbeeld van Amsterdam voor de verkiezing van een lid in den gemeenteraad is te Koog aan de Zaan gevolgd. De antir. candidaat, de heer A. Honig werd gesteund door antir. R. K. en sommige liberalen; terwijl andere liberalen een eigen candidaat hadden in den heer P. J. Stam.

De uitslag der verkiezing was als volgt: Van de 142 stemmen, die uitgebracht werden gingen er 60 op den heer Honig, 38 op den heer Stam en 32 op den heer Leguit (soc.). Zoodat herstemming noodig is tusschen beide eerstgenoemde candidaten.

De gemeenteraad van Diepenveen heeft met algemeene stemmen besloten, den Koning ontfeffing te vragen van de verplichting tot schoolgeldheffing. De gemeenteraad van 's-Gravenmoer zal hetzelfde doen.

Naar het *Vad.* verneemt, zijn aan Hollandse ingenieurs aanvragen gedaan door een Braziliaansch consortium, om de kanalisatie der Rio-Grande tot stand te brengen, waarvoor de regeering aan dat consortium concessie heeft verleend.

Rijksmiddelen.

De opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de eerste twee maanden van 1890, in vergelijking gebracht met de opbrengst van 1889:

Directe belastingen f 2,633,906.62 in 1890, tegen f 2,721,039.32 in 1889.

Rechten op den invoer f 965,934.66% in 1890, tegen f 910,932.78 in 1889.

Accijnzen f 5,603,566.71 in 1890, tegen f 5,453,569.93% in 1889.

Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken f 40,178.35 in 1890, tegen f 38,062.07% in 1889.

Indirecte belastingen f 3,518,918.94% in 1890, tegen f 3,843,510.32% in 1889.

Domeinen f 186,081.34% in 1890, tegen f 186,028.00% in 1889.

Postrechten f 1,032,747.96% in 1890, tegen f 990,680.48% in 1889.

Rijksloterijen f 189,980.04 in 1890, tegen f 182,824.71% in 1889, enz.

In 't geheel f 14,583,452.18% in 1890, tegen f 14,634,933.39 in 1889.

Het 2/12 der raming is f 18,781,838.18.

De maanden zijn dus een 1½ ton bij die van 1889 ten achter. Dit zit in directe zoowel als in indirecte belastingen, o. a. in personeel, gedistilleerd en registratierechten. Suiker en geelacht gingen vooruit.

Binnenkort zal het rapport verschijnen van de Commissie van Afgevaardigden uit de verschillende Kamers van Koophandel, die den Minister van Waterstaat zullen dienen van advies omtrent het verband van de belangen van Handel en Nijverheid bij de ingediende voorstellen tot overneming van den Rijnspoorweg door den Staat.

Door 26 veehouders in Friesland is aan het hooftbestuur der Friessche Maatschappij van Landbouw een adres ingediend, waarin zij wijzen op de concurrentie, die hun wordt aangedaan door de boterfabrieken, die zich thans ook toelagen op het maken van Friessche kaas, en welke fabriekskaas in gehalte verre achterstaat bij de door hen op de gewone wijze vervaardigde.

Aangezien beide soorten kaas geheel in denzelfden vorm in den handel worden gebracht, verzoeken de adressanten aan het hooftbestuur om in hun belang en in dat van den handel naar middelen om te zien, waardoor het onderscheid tusschen de door hen gemaakte en de fabriekskaas duidelijk zichtbaar is, door b.v. aan de fabrikanten van laatstgenoemde kaas de verplichting op te leggen, deze met den naam hunner fabriek te waarmaken.

Gemengd Nieuws.

De stoomboot, die de sluisdeuren te IJmuiden vernielde wilde gisterenmorgen vertrekken, zonder borgtocht gesteld te hebben voor de schadevergoeding. Men had echter buiten de Commissaris des Konings gerekend, die onmiddellijk een gewapende sloep van het wachtschip te Amsterdam ontbood, om dat vertrek te beletten en inmiddels een gewapend detachement liet aanrukken van het fort te IJmuiden.

De boot wordt nu door een gewapende sloep onder commando van een officier bewaakt.

Onze gemeente is zooals in de Raadszitting van gisteren bleek, universeel erfgename geworden van de kostbare nalatenschap van mevrouw A. P. Lopes Suasso, geb. de Bruyn. Een jaar of vier geleden gaf de thans overledene aan de gemeente ten geschenke een kostbare antieke kast met een merkwaardige verzameling Nederlandsche munten en penningen, waaraan sedert een plaats is toegekend in een der lokalen van het gemeentearchief.

De gemeente komt thans in het bezit van den inhoud van het voormalige Broekhuis, dat het eigendom was van de erflater. Het juiste bedrag van hetgeen aan geld of geldswaarde aanwezig is, komt ten bate der gemeente, en wordt op ongeveer 1½ miljoen geschat. Een deel daarvan moet dienen voor de inrichting en instandhouding van het huis aan den Kloveniersburgwal, als Museum-Suasso.

Het perceel Nieuwe Heerengracht 45, jaren geleden verbouwd tot een hofje, maar nimmer betrokken, moet nu worden ingericht en in stand gehouden tot huisvesting en verzorging van oude vrouwen, zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid, met de bepaling echter dat slechts één plaats aan een Katholieke zal worden gegeven. Tot dit doel is een som van f 130,000 op het Grootboek vastgezet.

Te Rottum bij Heerenveen is een gezin van 4 personen aan de influenza overleden. Jongst leden Zaterdag stierf de laatste.

Te Enschedé blijft het rustig. De werkstakers zamelen liefdegaven in, maar men geeft niet ruim. Verhaald wordt dat men ook kwam vragen bij een wefster, die weigerde te geven. Een bedreiging volgde, die men 's avonds wilde uitvoeren. De onverschrokken vrouw echter opende de deur harer woning met een geladen geweer, loste een schot in de lucht en joeg daarmede de dreigers op de vlucht. Deze tweede Kenna heet Berendina Nijhuis.

Men vermoedt dat op de Tesselsche gronden, waar in de laatste dagen veel wrakhout is aangevoerd een Engelsche vichmakar gebleven is, die gezien is, maar tijdens een hevige bui uit het oog is verloren.

Te Molenend in Friesland heeft een vierjarig knaapje, dat alleen was thuis gelaten een slok uit een ketel kokend water genomen. Aan de bekomen wonden bezweek de knaap den volgende dag.

In de gemeente Driel schijnt het er vrij middenneuch toe te gaan.

De N. R. Ct. bevat er het volgende verhaal over:

„Uit de gemeente Driel hoort men nog altijd van feiten van wanorde en verwoesting. De rijksveldwachter en de gemeente-politie-beambte, in het hoofdorp gestationeerd, zijn sedert Zaterdagavond uit de gemeente gebannen om er, naar het schijnt, in overleg met hoogere autoriteit, niet terug te keeren. Men meent niet, dat die diensaren voor een eerste gerucht de wijk nemen: zelfs niet hunne tegenstanders zullen dit beweren. Acht dagen sedert den eersten ernstigen opstoot, waarbij de wapens moesten worden gebruikt, hebben zij zonder eenige hulp of steun van buiten moedig stand gehouden, maar ten laatste moesten zij voor het ruw geweld der groote overmacht van honderden personen, en nadat hunne woningen als het ware waren verwoest, voor hunne vrouwen en kinderen een goed heenkomen zoeken. Zóóver was de brutaliteit gestegen, dat de tegenwoordighe eener sterke troepenmacht deze en vele andere aanvallen op hare, goed en personen niet heeft kunnen voorkomen.

„De leus die nu schijnt te gelden: weg met den burgemeester, weg met de beide genoemde politie-beambten, is eene uitvinding van later datum.

„Een afdoend bewijs dat deze leus onoprecht en ongerechtvaardigd is, ligt hierin, dat Zondagavond weder een der afgelegen dorpen, behoorende onder de gemeente Driel, dat met de algemeene politie-politiek niets heeft uit te staan, tot mikpunt van den heerscheeren vernielust werd gekozen. Bij tal van rustige en geachte burgers te Veld-Driel n.l. werden glazen ingeworpen, geld afgebedeld om de branspartijen te kunnen volloeden, bedreigingen van allerlei aard geuit enz. Ook de politie-beambte te Veld-Driel gestationeerd, mede vreemd aan de voorgewende reden tot ont-

vredeheid, heeft het kwaad te verantwoorden gehad en is ten slotte geëindigd met voor de overmacht de vlucht te nemen. Men verzekert dat zijne vrouw aan de schandelijkste mishandeling heeft blootgestaan.”

Is deze voorstelling van zaken juist, dan is het hoog tijd dat er orde komt in deze plaats en het volk tot reden gebracht wordt.

Andere berichten melden dat het optreden der troepenmacht de rust volkomen heeft hersteld.

Staats-Courant.

Met ingang van 12 Mei a.s. is aan J. P. Engelman, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester van Baarderadeel.

De heer J. T. Alta, arts, is met ingang van 21 Mei a.s. benoemd tot officier van gezondheid der 2de klasse bij de zeemacht.

De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt ter kennis, dat het examen om als leerling aan 's Rijks veeartsenijnschool te Utrecht te worden toegelaten, zal plaats hebben in de eerste helft der maand Juli e. k. en dat belanghebbenden zich schriftelijk, portvrij, vóór 1 Juni e. k. bij den directeur der school moeten aanmelden. (Zie St. Ct. no. 61.)

Kerknieuws enz.

Driel.

Chr. Gz. Kerk. Te Rotterdam: J. van Andel, te Leeuwarden; P. Bieleveld, te Gorinchem, en E. Douma, te Drachten.

Hereng.

Ned. Geref. Kerk. Te Purmerend (2de maal), G. J. Barger, te Driebergen.

Ned. Herv. Kerk.

Te Warmond, E. C. van Baerle, te Wageningen. — Te Ter Heijde, L. Teneden, te Maasdam. — Te Ankeveen, H. W. Eigeman, te Nieuw-Loosdrecht. — Te Sirjansland, G. W. A. de Veer, te Middelburg.

Aangekomen.

Ned. Herv. Kerk. Naar Baarn, door H. H. Meulenbelt, te Houten.

Bedankt.

Ned. Geref. Kerk. Voor Amerongen, door D. J. v. Brummen Chr. Gz. pred. te Dordrecht.

Ned. Herv. Kerk.

Voor Leidschendam en Wilsveen, door J. Rijnberg Dz. te Ternaard. — Door Wons, door R. Jaarsma, te Balk c. a.

Het jaarverslag der Christelijke wijkvereniging „Koning-Willemshuis” te Amsterdam, over het jaar 1889, werd ons dezer dagen toegezonden.

Aan de vermelding van het zilveren feest dat de vereniging in Mei des vorigen jaars gevierd heeft, zijn natuurlijk eenige woorden van dit jaarverslag gewijd; eveneens aan de feestelijke opening van de Prinses Wilhelmina-Bewarsschool in Nov. 1889. Beide feiten zijn echter door ons blad medegedeeld, waarom wij er nu geen bijzonderheden van behoeven te vermelden.

Een gewaardeerde steun verloor de vereniging in den persoon van den heer C. P. van Eggen, die in het afgelopen jaar overleden is. Een legaat groot f 1000 werd door hem aan het Koning-Willemshuis vermaakt.

De meeste takken van werkzaamheid der vereniging verkeerden in bleeiende staat. De finantieelen toestand houdt echter daarmede geen gelijken tred.

De rekening van ontvangsten en uitgaven betreffende de Evangelisatie sloot met een tekort van 461.41%; de kasrekening voor het fonds van den evangelist had een nadeelig saldo van f 28.47; de uitgaven voor de Burgerbewarsschool overschreden de ontvangsten met f 153.02; terwijl de balans van de ontvangsten en uitgaven voor de stoffelijke belangen van het Koning-Willemshuis een tekort van f 950.52 aanwies. Voor de Prinses Wilhelmina-Bewarsschool is f 16,145 voor den bouw, de meubelen enz. betaald; bovendien f 7500 voor den aankoop van bouwgrond.

Hiervoor is aan giften en jaarlijksche bijdragen de kapitaal som van f 16,400 ingekomen. In hoe groote mildheid de vereniging zich mocht verheugen, blijft er toch nog een schuld van f 7000 op laatstgenoemde inrichting rusten.

Het aantal kinderen, dat bij de opening der school in November ongeveer 100 bedroeg, is nu reeds bijna verdubbeld.

Voor de bibliotheek wordt dringend hulp gevraagd.

Het afgelopen jaar heeft doen ervaren, zegt het verslag, dat het Koning-Willemshuis niet licht te vergees aan belangstellende harten en helpende handen zal hebben om te zien.

Zondag jl. werd de heer E. Syperda bij de Herv. gem. te Hindeloopen tot de Evangelisatiebediening ingeleid door Dr. F. J. P. Moquette van Sneek. De bevestiging had tot grondslag zijner rede gekozen Ps. 132: 1-16.

De nieuwe predikant hield zijn intredeprek naar aanleiding der woorden uit 1 Joh. 1: 5-7.

Tusschen de kerkeraden der Ned. Geref. kerken te Ermelo en Harderwijk, was een voorstel in behandeling, om voor genoemde gemeenten één predikant te beroepen, die de kerk van Ermelo zou dienen en als 2de predikant voor die te Harderwijk zou optreden. Thans heeft de kerkeraad van Ermelo aan dien van Harderwijk bericht, dat hij van dit voornemen afziet.

Het huis van wijlen den heer Joh. Simon, bij de Westzijd kerk te Zaandam, is aangekocht door de vereniging „Kerkelijke Kas,” om tot pastorie te worden ingericht voor den beroepen predikant bij de Ned. Geref. kerk aldaar.

Met vernietiging van eene afwijzende beschikking van Burg. en Weth. stonden Ged. Staten in 1884 aan den kerkeraad der christelijke gereformeerden in Scharnegoutum toe, een kerkgebouw op te richten binnen den afstand van 200 meter van het kerkgebouw der Ned. Herv. gemeente, aldaar op te richten. Krachtens op den eisch van de kerkvoogden der Herv. gemeente door de arrondrechtbank te Leeuwarden gewezen vonnis, is genoemde kerkeraad thans genooddaakt, dat kerkgebouw op te ruimen. De kerkeraad verzoekt hierop van B. en W. vergunning tot oprichting van een nieuw kerkgebouw op eene andere plaats, doch mede binnen den afstand van 200 meter van het kerkgebouw der Ned. herv. gemeente gelegen. Evenals in 1884 volgde er echter mede eene afwijzende beschikking, op grond dat de stand-

plaats op zeer korten afstand van den publieken weg zeer ongeschikt was te noemen, daar op dit punt de kerkgangers van twee verschillende gemeenten, die per rijtuig in het dorp komen, bij de beperkte ruimte daar ter plaatse, allicht in het publiek verkeer zouden belemmerd worden en hierdoor de publieke orde zou worden verstoord. Gelijk wel te verwachten was, heeft de kerkeraad zich ook thans van de afwijzende beschikking van burg. en weth. bij Ged. Staten in beroep voorzien. (N. R. Ct.)

Door den kerkeraad der chr. ger. gemeente te Rotterdam is besloten, nu zij in het bezit komt van een vierde kerkgebouw, in het westelijk deel der gemeente, over te gaan tot het beroepen van een vierden predikant. Een driel van predikanten is reeds opgemaakt. (Zie boven.)

Schoolnieuws.

De *Staats-Courant* No. 61 bevat de gewijzigde statuten der Christelijke Jongelingsvereniging „Eben Haëzer,” te Dordrecht.

Gisteren promoveerde aan 's Rijks universiteit te Utrecht tot doctor in de rechtswetenschap, de heer J. G. Brouwer Nijhoff Jr., geb. te Haastrecht, met proefschrift: „Inbreng en verrekening van schuld tusschen erfgenen.”

Aan de rijks-universiteit te Leiden is het doctoraal-examen in de rechtswetenschap afgelegd door de heeren: C. A. Bergsma Haz., C. M. van Troostenburg de Bruyn, en A. van der Elst.

Te Utrecht zijn gisteren geslaagd bij het cand. ex. theologie II: de heeren W. Timmermans en H. Smits.

's-HAGE. *Examens. Nuttige handwerken.* Gz. 9 cand. gesl. de dames: C. J. Hahn, A. F. Steyn, H. C. C. R. Gaus, W. F. Straub, D. E. M. Veldhoed en J. W. van Straaten, allen van Den Haag.

LEEUWARDEN. *Nuttige handwerken.* Toegel. 6, de dames: G. Lantinga, van Spannum; A. Spruijt en J. A. Smeding, van Leeuwarden; K. Kans van Groningen: A. Bakker, van Tzum, en J. Wierdsma, van Hitzum. Afgew. 2.

UTRECHT. *Nuttige handwerken.* Gz. 8 cand. Gesl. de dames: C. W. Hoogvliet, van Leiden; E. W. C. Janssen, M. L. Jurrjens en C. J. E. Sluyter, van Amsterdam; J. W. Vlammingh Kliefert, van Utrecht.

BRAND. *Nuttige handwerken.* Gz. 6 cand., gesl. de dames: J. C. C. Voorbeytel, van Bruinisse; A. J. Gelderblom, van Poortvliet en P. J. Kosten, van Dreischor.

Familie-berichten.

BEVALLEN.

Den Haag, 11 Mr. J. M. L. D. Rademaker-Notten, Z. — Den Haag, 11 Mr. H. Heijnen-Clewite, D. — Amsterdam, 11 Mr. A. Kappelmeier-Martin, Z. — Haarlem, 12 Mr. D. M. Thöne-van der Vlugt, D.

OVERLEDEN.

Wormerveer, 7 Mr. R. Doorn, 74 j. — Hilversum, 9 Mr. T. Bok-Kater, 35 j. — Amsterdam, 10 Mr. W. E. Reiman-Greeve, 77 j. — Den Haag, 10 Mr. C. H. baron van Pallandt, 82 j. — Den Haag, 11 Mr. C. W. 't Hooft, 52 j. — Anna Paulowna, 11 Mr. C. J. Waller-de Haan-Hugenholtz, 45 j.

Staten-Generaal.

SITTING VAN HEDEN.

(Per Telegraaf.)

TWEDE KAMER.

Interpellatie.

Het debat werd heden voortgezet over de interpellatie van den heer A. v. Dedem. De heer De Beaufort was onvoldaan over het verkregen licht. Hij schreef dit hieraan toe, dat men niet publiceerden kon de invloeden van de leiders der partijen, die tot de oplossing der crisis hebben meegewerkt. Hij protesteerde tegen des heeren Schaapman's bewering, dat de liberalen minister Keuchenius gewaard hebben; daargelaten dat deze tegen sarren als minister bestand moest wesen, serie niemand hem tot schrijven van den bekenden brief aan de Synode. Ten aanzien van het optreden van minister Lohman is Spr. bezorgd.

Daar deze in zijn „pacificatie” denkbeelden huidige in strijd met het karakter der aangenomen schoolwet, zoowel wat de schoolgeldheffing als het karakter der openbare school betreft. In zake het Hooger onderwijs vraagt Spr. aan den Minister van Justitie of deze instemt met het denkbeeld des heeren Lohman, dat het doctoraat der vrije Universiteit recht geeft als advocaat op te treden.

De heer W. K. van Dedem ontkende pertinent tegenover den heer Van Nunen dat in Indië het Christendom wordt achtergesteld bij het Mohamedanisme.

De heer Van Nunen meende echter dat wel degelijk de rechtsgelijkheid beter kan worden betracht.

De heer Mees vond ook het ontstoken licht zeer onbevredigend, wees op de verschillende nuances in dit kabinet en op de schieve verhoudingen in de antiev. partij buiten de Kamer, die zich afspeelden in het kabinet. Zij, die allen dezerzijds voor de schoolwet stemden, zullen daaraan de kracht ontleenen om te controleeren en tegen mogelijke buitensporigheden te waken.

De heer Smidt achtte ongemotiveerd de uittreding van minister Mackay van het departement van binnenl. zaken, na zijne toezeggingen. mr. Rutgers constateert, dat men den heer Keuchenius heeft toegelaten, zoodra men een ander voordeel kon behalen. De reden van de kabinetsformatie is een geheim gebleven. Wie leider van dit kabinet is doet niets af: De groote mast staat toch buiten boord. De heer Sanders vroeg opheldering aan den heer Lohman omtrent zijn denkbeeld over schoolgeldheffing.

Telegrammen.

Zanzibar, 11 Maart.

tot minister van financiën; Blaasbald tot minister van buitelandse zaken; Berro tot minister van justitie, en Villa tot minister van oorlog.

Parijs, 12 Maart. De heer Jules Roche, die tot voorzitter der begrotingscommissie is benoemd, heeft het voorzitterschap aanvaard met een toespraak, waarin hij verklaarde, dat de omstandigheden van dien aard zijn, dat het moeilijk is aan den wensch des lands, om een goede financiële politiek te volgen te voldoen. Hij acht het wenschelijk dat de commissie zich verenigt met de voorstellen van den minister van financiën.

Rome, 12 Maart. De Kamer van afvaardigden heeft een krediet van 17½ miljoen toegestaan ter aanschaffing van het rookloze buskruit.

Londen, 12 Mrt. Aanvoer van Engelsche Tarwe 500 qrs., vreemde do. 11,400 qrs. Eng. Gerst — qrs., vreemde do. 7,600 qrs. Eng. Haver — qrs., vreemde do. 7,400 qrs.

Londen, 12 Mrt. 4 Tarweladingen aan de kust ten verkoop aangeboden.

Glasgow, 12 Mrt. 6 Tarweladingen aan de kust ten verkoop aangeboden.

Glasgow, 12 Mrt. 12 Mrt. 50/50—, speculatie 500 bn.

Amerik. naar verschillende havens L. M. C. lev. Mrt./April —, April/Mei 6½, Mei/Juni 6½, Juni/Juli 6½, Juli/Aug. 6½.

Amerik. en Surate vast.

Liverpool, 12 Mrt. Katoen stil. Verkocht 7,000 bn. in 13,000 bn.

Gerst, 12 Mrt. (Slotkoersen). Rogge, April/Mei 169.50, Juni/Juli 168.25, Raapolie, April/Mei 67.10, Sept./Oct. 57. —, Tarwe, April/Mei 195. —, Juni/Juli 193.75, Spiritus, Oct. 34.30, April/Mei —, Aug. Sept. —.

Wissel Amsterdam 2 m —, do. kort. —.

Bremen, 12 Mrt. Petroleum loco 6.85

Reuzel, Wilcox loco 34½. Armour 33.

Eijst hooger.

Kaiken, 12 Mrt. Tarwe, vreemde 21.50.

Mrt. 20.45, Mei 20.50, Juli 20.40. Rogge, dagelijks vreemde 19. —, Mrt. 16.85, Mei 16.85, Juli 16.85, Raapolie, dagelijks 73. —, Mei 69.30, Oct. 60. —.

Tarwe en Olie onveranderd. Rogge lager.

Rijnhoogte ten 11 uur 1.95.

Bewolkt.

Parijs, 12 Mrt. Raapolie, loco, maand Mei fr. 74. —, 4 laatste maanden fr. 66.75.

Lijnolie, loopende maand fr. 53.50, April fr. 54. —, 4 maanden van Mei fr. 54.75, 4 laatste maanden fr. 54.25.

Spirit, loopende maand fr. 86. —, April fr. 86.50, 4 maanden van Mei fr. 87.50, 4 laatste maanden fr. 88.50.

Suiker, 88° dagelijks fr. 29.75 a. —, witte No. 8 loopende maand fr. 34.60, April fr. 34.80, 4 maanden van Mei fr. 35.50, 4 maanden van Oct. fr. 35.50, geraffineerd fr. 104.50 a. fr. 105.50.

Meel, 12 merken, loopende maand fr. 58.10, April fr. 58.10, Mei/Juni fr. 58.40, 4 maanden van Mei fr. 58.40.

Tarwe, loopende maand fr. 24.60, April fr. 24.60, Mei/Juni fr. 24.40, 4 maanden van Mei fr. 24.50.

Rogge, loopende maand fr. 16.40, April fr. 16.40, Mei/Juni fr. 16.10, 4 maanden van Mei fr. 15.90.

New-York, 12 Mrt. (Slotkoersen). Beleving Staats-Effecten 3½, do. andere Effecten 3½, Wissel op Londen 60 d. 4.82½, id. op Parijs 5.22½, id. op Berlijn 94½, 4 pCt. Amerika 122½, Erie Spoorweg-Aand. 25½, Illinois Shares 114½, Wash. St. L. en Pac. Pref. 27½, Miss. Kans. en Texas-Aand. 10½, Union Pac. Aand. 64½, Central Pac. do. 32½, Can. Pac. Sp. A. 73½, Atch. Top. Santa-Fé A. 35½, St. Louis en San Fr. Pref. A. 37½, Lake Chora do. 106½, Chic. N. Western Pref. do. 140½, Canada South do. 54½, Louis Nashv. gew. do. 84½, Chic. Milw. St. Paul gew. do. 69½, N. Y. Ont. West. gew. do. 17½, Denver do. 15½, Manitoba Minn. gew. do. 112½, Michig. Centr. Shares 95. —.

New-York, 12 Mrt. Katoen op lev. Mrt. 11.31, Juni 11.43, do. middling Upland 11½, do. middling New-Orleans 10½, Petroleum, ruwe 7.60, do. per April 93½, do. geraffineerd 7.35, do. te Philadelphia 7.35. Terpentin 42½. Reuzel Western Steam 6.45. Meel 2.55. Mais 87½. Tarwe roode winter loco 88½, do. leverende loopende mnd. 86½. Lev. a. s. mnd. 86½, lev. daaropvolgende mnd. 86½, lev. per Dec. 86½. Tarwe voorj. No. 1 Northern 94½. Koffie Fair Rio 20½, do. Good Rio 20½, do. Rio low ord. Stand. No. 7 lev. April 17.85 a. 17.90, idem lev. Juni 17.65 a. 17.70. Suiker 5½. Vracht Liverpool p. bushel 4. —, do. n. Londen 5½, do. do. voor Katoen 5½. IJzer (No. 1 Coldness) 27. —, Talk 4½. Tin Straits 20.55. Katoen, dag. ontv. 11,000 bn., dag. uitvoer n. Gr. Britannië 18,000 bn. dag. uitvoer n. t. vasteland 1,000.

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam, 18 Mrt. Tarwe per 2400 kil. op lev. Mrt. f 198. Mei f 199.

Rogge op levering (officieel) lager, deze maand f 142, 141, 140, 141. Mei f 141, 140, 139, 138, 137.

Raapolie, Mei f 35½, Sept./Dec. f 30½.

Lijnolie Nov./Dec. 23½.

Katoen stil vast gesteld.

Koffie goed ord. Java loc. 58 ct. Afgedaan 200 bn. Padang ex Prins van Oranje.

Rijst. Afgedaan 11586 bn. Java gearriveerd op stoomdeper per diverse stoomschepen en 8670 bn. Java, zeilende per het schip Baarn.

Tin stil, maar vast, prijzen onveranderd.

Suiker kalm zonder zaken.

Takak. Aangevoerd werden van Java per Noach VI 474 pn. Soember Anon (FE) 1889 225 pn. Soember Djogo (FE) 1889 208 pn. Soember Poero (FE) 1889 165 pn. FE/WT, 55 pn. FEW. 55 pn. FE/RO, 53 pn. Kedorie 47½ pn. MS te samen 1333 pn. Java, gearriveerd per Noach VI 700 pn. Kotta Kedirie/WT totaal aangevoerd per Noach VI, samen 2088 pn. Java.

Amsterdam, 18 Mrt. Aardappelen. De prijzen zijn: Friessche Dokkummer jammen f 2.55 a 2.70, do. Franeker f 2.10 a 2.40, do. Engelsche f 1.50 a —, do. Zaaiers f 1.90 a 2.10, do. Botergelo f — a —, do. Hamburgers f — a —, do. Zeewuvsche Friessche jammen f 2. — a 2.50, do. Blaauwe f 2.25 a 2.30, Flakkeesche jammen f 1.90 a 2.40, do. Blaauwe jammen f — a —, do. Champeersche f 1.60 a —, do. Kralen f — a —, do. Rode Wolhammers f — a —, do. Jammen f — a —, do. Stoelmatters

do. Muigjes f — a —, do. Fleuren f — a —, do. Friessche Hamburgers f 8.40 a 3.60, do. roode f 2.30 a —, do. blanke f — a —, do. Dainsand f 4.10 a 4.25, Sakirische f — a —, do. Andijker muigjes f — a —, do. Rijnburgers muigjes f — a —, do. Noordwijker sand f — a —, do. Haarlemmer Bollen f — a —, do. Sassenheimer f — a —, do. Andijker Blaauwen f — a —, do. Lipolder Blaauwen pitte f — a —, do. Andijker Ronde f — a —, do. Lipolder Jaamnen f — a —, do. Rijnburgers f — a —, do. Hillegommer f — a —, do. Hillegommer Grave f — a —, do. Katwijker Zand f — a —, do. Aangevoerd 2 ladingen.

Handel slaauw.

Schedam, 13 Mrt. Moutwijn f 9.75; Jenever f 15.25; Amsterdamse Proef f 18.50 per HL. sonder fust of belasting. Spoeling, bours per ketel f 1.30; Spoeling, commissie f 1.40 per ketel.

Schoonhoven, 12 Mrt. Hennep. Prijs van gelling f 16. — a —, bind f 17.50 a —, schil f 19.50 a —, per 50 kil. Aangevoerd 3 partijen.

Hennepzaad f 6. — a — per hekt.

Woerden, 12 Mrt. Kaas. Aangevoerd 2 partijen. Goudsche 1e soort f 22. — a 24. —, 2e soort f — a —, zwaardere f — a —, Derby f — a —, Edammer f — a —.

Handel vlug.

Deventer, 12 Mrt. Hazen f — a —, Konijnen f — a —, Patrijzen f — a —, Eenden f 0.80 a f 1.20, Duiven f 0.20 a 0.40, Haren f 0.80 a 1.10, Kippen f 0.70 a 1.40, Geiten f — a —, per stuk.

Honig, inlandsche f 40. — a 42. —, buitenslandsche f 36. — a 50. —, Was f 120 a —, alles per 100 kil.

Dokkum, 12 Mrt. Graanmarkt. Tarwe 75 kilo witte f 6.05 a 6.10, roode 75 kilo f 5.95 a f 6.05. Gerst 60 kilo f 4.75 a f 4.80, mindere f 4.50 a f 4.55. Haver 50 kilo f 3.60 a f 3.65. Kanariezaad 75 kilo (Friesch) f 6. — a f 6.65. Spaansch f — a —, Boonen f — a —, Paardeboonen f 5.35 a f 5.60. Twijfelars f 5. — a f 5.25. Platte f — a —, Groene Erwtten f — a —, Voerertwten f — a —, Schokkers f — a —, Klaverzaad f — a — tot f —.

Vlaauwmarkt. Heden vrij goede aanvoer tot vorige weerspreijzen bestond er wat meer vraag.

Sneek, 11 Mrt. Vee. Aanvoer 289 Koeien f 70 a 280, 109 Kalveren f 20. — a 60. 90 Stieren f 70 a 220, 220 Schapen f 12. — a f 35. —, Lammeren f — a —, 94 Varkens f 25 a 120. — Biggen f — a —, f — a —, 0 Paarden f — a —.

Maasticht, 12 Mrt. Boter. f 1.40 a 1.48 per kil. Eieren f 3.20 a 3.40 per 100 stuks. Koehuiden 15 a 16 c. Stierenhuiden 12 a 13 c. Kalfsvellen 17 a 18 c. per ½ kil. Nucht. Kalfsvellen f — a —, Schapenvachten f 1.80 a 2.50, bloote do. f 0.50 a 0.60, en Paardenhuiden f 9. — a 10. — per stuk. Hooi f 13. — a 15. —, Stroo f 8. — a 9. — per 500 kil. Aardappelen f 3.50 a 3.75 per 100 kil.

Farmerend, 11 Mrt. Kaas. Aangevoerd 41 stapels kleine f 34. — a —, 1 stapels middelbare f 25. —, Boter. Aanvoer 983 ½ kil. f 1.20 a 1.25 per kil.

Aangevoerd 199 Runderen. 3 Stieren. 102 vette Kalveren f 0.90 a 1.10 per kil. 684 nucht. do. f 5. — a 16 per stuk. 85 vette Varkens 42. — a 54 c. per kil. 135 magere do. f 16 a 34, 334 Biggen f 9. — a 12. —, 841 Schapen en Lammeren f — a —, 23 Paarden f — a — per stuk.

hekt. Appelen f — a —, hekt. Peren f — a — per hekt.

Kipieren f 2.75 a 3.25. Eendeieren f 3.25 a f — per 100 stuks. Kievitieren — a — c. per stuk.

Haarlem, 12 Mrt. Veemarkt. Vette Koeien f 190 a 150, Kalkkoeien f — a —, Vaarsen f — a —, Stieren f — a —, Nuchtere Kalveren f 12. — a 7. —, Vette Schapen f 30 a 24, Magere Schapen f — a —, Lammeren f — a — per stuk. Vette Varkens — a — c. per kil. Magere Varkens f — a —, Biggen f — a —, Paarden f — a —, Veulens f — a —, Pinken f — a —, Vette Kalveren f — a —, Graskalveren f — a — per stuk.

Kaas. Aangevoerd 5 stapels. Prijs f — per 50 kil.

Deventer, 11 Mrt. Veemarkt. Aangevoerd — Runderen. Neurende Koeien f 140 a f 250, Melkkoeien f 130 a 180, Drachtige Koeien f 150 a 240, Geste Koeien f 100 a f 150, neurende Pinken f 100 a 150, melke f 70 a 100, drachtige f 90 a 130, geste f 70 a f 110, vette kalveren f 48 a 56. Nuchtere Kalveren f 7. — a 10. — per stuk. Vette Runderen 60. — a 70. — c, vette Pinken — a — c, vette Kalveren 48. — a 56 c. en vette Varkens 50 a 55 c. per kil. Biggen f 1.20 a f 1.60 per week.

De handel was zeer vlug.

Londen, 10 Mrt. Veemarkt. Aangevoerd — Runderen, waarvan — vreemde; — Schapen en Lammeren, waarvan — vreemde; — Kalveren, waarvan — vreemde; — Varkens, waarvan — vreemde, en — Melk koeien.

Uit Schotland werden aangevoerd 120 Runderen, uit Ierland —, uit Norfolk, Suffolk en Essex 850, van Midland en de overige graat-schapen 510, van Canada —, van Denemarken — en van Zweden — Runderen.

Prijzen per steen.

Engelsche Runderen 2/4 0/ 5/1

Schapen 4/9 0/ 7/

Kalveren 3/9 0/ 6/8

Varkens 2/4 0/ 4/2

Lammeren 0/ 0/ 0/

Runderen 0/ 0/ 0/

Schapen 0/ 0/ 0/

Kalveren 0/ 0/ 0/

Melkkoeien f — a — per stuk.

De aanvoer van Runderen was heden 800 stuks kleiner dan 11. Maandag. Door den regen werd de handel bemoeilijkt en opende de markt zeer ongeregeld, doch later liepen prijzen 1 d. per 8 ½ hooger. Hoogste notering: puikste qual. 5/ a 5/1, 95 steens Norfolk 4/11 a 5/1, zwaardere 4/8 a 4/10 per 8 ½. Schapen stil en flauwer; koopers konden 2 d. lager terecht. De geheele aanvoer zal wel spoedig zijn opgeruimd. Van Kalveren waren slechts 20 st. vette ter markt, die 6/4 a 6/8 per 8 ½ opbrachten. Varkens waren niet voldoende aangevoerd om een notering te geven.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

YMUIDEN, 12 Mrt. Astral, (s) Newyork. 13 dito. Ytroom. (s) Londen.

NIEUWE WATERWEG, 12 Mrt. Red Jacket, (s) New-Orleans; Bellarena, (s) Ergasteria met verlies van schroef, geslept; Eveline (s) Porman; Abrota, (s) Bilbao; Grenadier,

(s) Newcastle; Lady Tyler, (s) Harwich; Julia, (s) Gettenburg.

VLISINGEN, 12 Mrt. Goya, (s) Spanje.

RIO JANEIRO, 9 Mrt. Herschel, (s) Liverpool.

NEWYORK, 11 Mrt. Friesland, (s) Antwerpen.

LAS PALMAS, 11 Mrt. Dunrobin Castle, (s) Kaapstad naar Londen heeft de reis voortgezet.

CONSTANTINOPEL, 9 Mrt. Acme, (s) Odessa naar Rotterdam.

QUEENBRO, 12 Mrt. Prins Hendrik, (s) Vlissingen.

SOUTHAMPTON, 10 Mrt. Dane, (s) Antwerpen naar Kaapstad.

QUEENSTOWN, 11 Mrt. Whimbrel, (s) Amsterdam naar Liverpool.

HAEWICH, 12 Mrt. Adelaide, (s) Rotterdam.

DRONTHEIM, 9 Mrt. Jacoff Proscoroff, (s) om voor Zaandam te laden.

VERTROKKEN.

NIEUWEDIEP, 12 Mrt. Ellington, (s) Sunderland.

YMUIDEN, 12 Mrt. Woodstock, (s) Leith. 13 dito. Violet, (s) Shields.

VLE, 12 Mrt. Alert, (s) Hull; Egret, (s) Londen.

NIEUWE WATERWEG, 12 Mrt. Hollandia, (s) Bilbao; Hochfeld, (s) dito; Burgemeester v. Vollenhoven, (s) Duinkerken; Grangemonth, (s) Grangemonth; Claud Hamilton, (s) Harwich.

VLISINGEN, 12 Mrt. Nederland, (s) Queenbro.

BENI SAF, 12 Mrt. Staincliffe, (s) Rotterdam.

ALGIERS, 11 Mrt. Cymmrodion, (s) (No-vorssisk) Rotterdam.

BILBAO, 12 Mrt. Sinloo, (s) Rotterdam.

HAVRE, 12 Mrt. Ary Scheffer, (s) Rotterdam.

MIDDLESBRO, 12 Mrt. Amsterdam, (s) Rotterdam.

HULL, 6 Mrt. Calypso, (s) Napels. 12 dito. Albert, (s) Rotterdam.

HAMBURG, 11 Mrt. Palermo, (s) Middellandsche Zee.

NEUFARWASSER, 10 Mrt. Lotte, (s) Rotterdam.

STOONVAARTBERICHTEN.

Noord-Holland, Rott. Lloyd, van Rotterdam naar Batavia, passeerde 12 dezer Oussant.

Prinse Marie, Maatsch. Nederland, vertrok 12 dezer van Batavia naar Amsterdam.

Zuid-Holland, Rott. Lloyd, van Batavia naar Rotterdam, vertrok 11 dezer van Marseille.

Amsterdam, Ned.-Amerik. Stoomv. Maatsch., van Amsterdam naar Newyork, passeerde 12 dezer 10 uur 30 minuten voormiddag Wight.

Rotterdam, Ned. Amerik. Stoomv. Maatsch., van Newyork herwaarts, vertrok heden morgen ten 7 uur 30 minuten van Boulogne.

WATERHOOGTE.

MANHEIM, 11 Mrt. 2.62 M. Val 0.11 M.

COBLENZ, 12 Mrt. 1.97 M. Was 0.02 M.

KETLEN, 13 Mrt. 1.96 M. boven 0. Was 0.02 M.

KETLEN, 13 Mrt. Rijnhoogte 11 uur, 1.95 M.

AMHEIM, 12 Mrt. 8.41 M. + 1.50 M. Was 0.08 M.

MAASTRICHT, 12 Mrt. Hoogte der Maas 0.86 M. boven 0 aan de peilschaal der brug. Was 0.08 M.

VANESWIJ, 13 Mrt. 1.80 + A.P. 5.20 M. onder N. P. Val 3 cm.

Prijzen van Coupons.

Oosten. Pap. f 21.22½, Rus. Z. Roeb. f 1.23½

dito Zilver. f 21.22½, dito P. Roeb. f —

Diversen in f. 11.52½, Pools. P. Z. Rb. f —

dito dito met f —, Buiteni. f —

Portugeesche. f 11.92½, do. do. do. Juli 47.55

Fransche. f 47.55, do. do. Binnl. f —

Belgische. f 47.50, do. do. do. Juli 2.24

Div. Reichsm. f 58.80, Am. Gd. Doll. f 2.47½

Hamb. Ruul. f 1.21, do. Pap. Doll. f —

Goud. Roebels. f 1.91, do. Pap. Doll. f —

ENSCHEDE, 11 Mrt. Agio op Friessche geld f 1.20. Idem op papier f 1.20.

WISSELKOERS.

AMSTERDAM, 13 Maart 1890.

Geld. Papier.

Parijs. f — Kort. f — f — Fr. 100

Belgische. f — 1/m. f 47.90 f — 2/m. f 47.40 f — 3/m. f 47.25

Zwitsersche. f — Kort. f 47.70 f — 3/m. f 47.15

Spanje. f — 3/m. f 2.20 f — Pa. f —

Portugal. f — 3/m. f 2.62 f — 1000 Rs. f —

Italië. f — 3/m. f 46.20 f — Ls. 100 f —

Petersburg. f — 3/m. f 128. — f — Z.R. 100 f —

Weenen. f — 3/m. f 99. — f — Fl. 100 f —

Oost. Bankpl. f — 3/m. f 98.50 f — 100 f —

Pruissische. f — Kort. f 59.15 f — RM. 100 f —

Londen. f — Kort. f 12.10½ f — £ 1 f —

Disconto 2½ Pct.

Beurstijdingen.

OFFICIELE PRIJZENNOTERINGEN.

AMSTERDAM, 13 Maart 1890.

De niet genoemde fondsen zijn heden niet verhandeld.

Staatsleeningen.

EUROPA.

Nederland.

Cert. N. Werk. Sch. 3½ 81½ 81½

Cert. N. Werk. Sch. 3½ 98½ 97

Cert. N. W. Schmid. 3½ 102½ 102½

Oblig. Ned. W. Sch. 3½ 102½ 103

Amort. Synd. 3½ 100½ —

Plantegroei noodzaakt ons vele
advertentiën tot een volgend nr. uit
te stellen.

ADVERTENTIËN.

Den 10 Maart 1890 overleed te
Breda, ten huize van hare dochter
Mej. de Wed. H. DIERMAN, onze
geliefde Moeder, Mevrouw

NEELTJE SPELBRINK,
Wed. van den Heer J. RINCK,
in den gezegenden ouderdom
van 95 jaren en 8 maanden.
Past ons dankbaarheid jegens
den Heere, dat hij onze moeder
zoo lang voor ons spaarde. Hij
voegt er in Zijne ondoorgronde-
lijke barmhertigheid nog het
voorrecht aan toe, dat wij haar
met blijdschap mogen nastaren,
daar haar sterfen haar gewin
was.

Namens de familie
W. RINCK.
Rotterdam, 13 Maart 1890.

De ondergeteekende verklaart bij de-
ze, dat de advertentie, die deze
week is geplaatst, door mij wordt her-
roepen, daar na informatie door den
Kerkeraad genomen, is gebleken, dat
mijn patroon, den heer E. VAN COM-
MÈNE, mij niet om het beginsel uit
mijn betrekking ontslaat, maar het
zelfde beginsel is toegedaan, maar
alleen omdat hij wilde veranderen van
knecht, en dus de consulent, Da. H.
J. REUYL en de Kerkeraad der Ned.
Geref. Kerk van Sloten (N.-H.) ver-
keerd waren ingelicht.

M. FETTES.

Tegen 1 Mei wordt gevraagd aan
de Chr. Ger. Gem. school te Andijk
een Onderwijzer

C. G., salaris f 425. Adres aan den
Secretaris der Schoolcommissie
(2326) J. FAUST.

Hulpouderwijzer.

Er wordt aan de bijzondere School
voor C. N. S. te Winterswijk gevraagd
een **HULPOUNDERWIJZER**, die het Chr.
Onderwijs lief heeft.

Namens het Bestuur
L. G. RICHTER, Voorz.
H. FRANSSEN, Secret.

Het Bestuur der School met den
Bijbel te Overijs vraagt een
Onderwijzer

van beëindigd Gereformeerde beginselen
(Ned. Herv. Kerk). Salaris f 500. Geen
avondschoon. Adres aan den Hoofd-
onderwijzer P. J. DUN.

Onderwijzers.

Het Bestuur der School met den
Bijbel te Overijs (Wijmb.) vraagt een
Onderwijzer van een salaris van
(Ned. Herv.) tegen een salaris van
f 475. te Voorlezen en voorlezen in
de Herv. Kerk is verplichtend.
In de Kerk is een orgel.
De schooluren zijn vier per dag.
J. D. WYJNA, Voorz.

T. KOKMEIJER, Hoofdd.

Het Bestuur der School voor C. N. O.
te Winterswijk vraagt een

Onderwijzer.

Salaris f 400. Aangifte bij den Hoofd-
onderwijzer J. REIJENGA.

De ondergeteekende vraagt tegen
1° Mei of eerder, een bekwaam

Onderwijzer

voor een lagere klasse.
J. R. BENDER.
Rotterdam, Hugo de Grootstr. 69.

Smidsknecht

geheel bekwaam voor beoerwerk en
paardbeslag en een

tweede Smidsknecht,

beiden P. G. Br. fr. lett. R. bij den
Boekh. J. J. BERENDS te Amersfoort.

Leerling-extern.

In een Christelijken Boekhandel in
een der Academiesteden, waaraan ver-
bonden Antiquariaat en Uitgeverijzaak,
wordt, op nader overleg te komen
voorwaarden ten spoedigste een
Leerling-extern gevraagd. Brieven onder
letters P. N. aan het bureau van
dit blad. (2330)

Attentie HH. Handelaars

Er biedt zich iemand aan om als
VERTEGENWOORDIGER of als AGENT
op te treden voor een Handelsonder-
neming, liefst in den omtrek van
Arnhem, Zutphen en omstreken. Be-
wijzen van eerlijkheid en goede ge-
wijzen staan hem ten dienste. Br. fr.
J. A. VAN DER VEEN te Dieren.

Reiziger

gevraagd, voor een der grootste Bier-
brouwerijen hier te lande. Alleen zij
komen in aanmerking, die volkomen
bekend zijn met het vak en uitspre-
kende referentie kunnen overleggen.
Franco brieven, lett. P. P., bureau
van dit blad.

Aan de Chr. Normalschool voor
Onderwijzeressen te Zetten, verlangt
men vóór, of tegen 1 Mei een

Onderwijzeres,

met de bevoegdheid tot het geven van
onderwijs in een of meer talen. Brie-
ven franco aan Da. H. PIERSON of
aan Mej. WEYLAND. (2162)

Aan de op te richten Chr. bewaar-
school te Zijdrecht wordt, op nader
te bepalen salaris, tegen Mei ge-
vraagd een

Bewaarschoolhouderes

van Chr. beginselen. Bekwaamheid tot
het geven van onderwijs in de nuttige
handwerken zal zeer tot aanbeveling
streken. Brieven met de noodige in-
lichtingen voor 26 Maart te adres-
seeren aan den Hoofdonderwijzer
(2325) S. P. VAN DORP.

In een stil Christelijk gezin zoekt een
nette DIENSTBODE

met Mei een betrekking. Br. fr. motto
„Dienstbode“ aan den Boekhandelaar
Th. J. SCHOLTEN te Gorinchem.

„Veldwijk.“

Te Veldwijk worden GEVRAAGD
welopgevoede Jongelingen en Jonge-
dochters van Christelijke beginselen
om werkzaam te zijn als

Verplegers en Verpleegsters.

Zij die hiervoor begeeren in aan-
merking te komen worden verzocht
daarvan uiterlijk 31 dezer bericht te
zenden met overlegging van getui-
genissen van Geneesheer en Kerkeraad
of Christelijke Vrienden aan

den Secretaris
Ermelo. M. J. CHEVALLIER.

Openbare Verkoop

op Dinsdag 1 April 1890, namiddag
1 ure, in het Hotel de Nederlanden, te
Vreeland, van de zeer gunstig gelegen
HEERENHOFSTEDEN

genaamd: BREEVECHT,

met dertien Heerenhuizen, Koet-
sierswoning, Koetshuis, Paardenstal,
Schaar, Hooiberg, Oranjerie, Berg-
plaatsen, Druivenkassen, Broeibakken,
Koepel, Schuithuis, Steiger, Bosschen
en Terreinen van vermaak, Lanen,
Waterpartijen, Eilandjes, Moestuin,
Boompark, vier kampen Weiland,
Griendboschen, zwaar opgaand Ge-
boomt, Vruchtbomen, Heesters en
Coniferen; staande en liggende aan de
Westzijde van de Vecht, op een half
uur afstand van het station Loenen-
Vreeland, binnen de gemeente Vreeland,
groot 17 bunders, 72 roeden, 56 ellen.

Een LAAN, genaamd: Laan van
Kronestein, en een GRIENDBOSCH
met opgaande Bomen, liggende bin-
nen de gemeente Baambrugge, groot
2 bunders, 74 roeden, 90 ellen.

Te veilen in 8 perceelen, breeder
bij biljetten omschreven en op het
terrein afgebakend.

Drie kampen WEILAND zijn bij
monde verhuurd tot Kerstmis 1894,
voor f 290 per jaar.

Te aanvaarden bij de betaling der
kooppenningen, vóór of op 30 April
1890.

Aanwijzing geschiedt door den tuin-
baas op Breevecht.

Nadere inlichtingen geschieden door
de Notarissen J. BOS J.A., te Vree-
land en C. JONKER, Frederikplein,
te Amsterdam, ter wier kantoren de
veilingaanwijzing acht dagen bevorens ter
lezing ligt.

W. G. F. HEYMANS, W. HAAKSMA
en reeds vermeldde Makelaars, zullen
Maandag 24 Maart 1890, des avonds
6 ure in Frascati in veiling brengen
ten overstaan van Notaris P. C.
LASONDER.

Het **WINKELHUIS** en Erve,
waarin Banketbakkerij van ouds ge-
naamd „de Olifant“, staande aan den

Nieuwendijk 82,

hoek N. Z. Armsteeg, benevens het
daarachter staande **HUIS** en Erve,
met drie afzonderlijk verhuurde Boven-
woningen aan de

N. Z. Armsteeg N. 1

in één Koop.

Te bezichtigen Dinsdag, Donder-
dag en op den Verkoopdag van 2 tot
4 ure, op vertoon van een Toegangs-
bewijs door een der Makelaars ge-
teekend. (2331)

Vrijdag en Zaterdag

van 10 tot 3 ure te zien,
in het Verkooplokaal van H. G. BOM,
Warmoesstraat bij de St. Olofsport
35, de belangrijke collectie Boeken en
Plaatwerken over Godgeleerdheid, Kerk-
en Wereldgeschiedenis, Rechtsgeleerd-
heid en Staatshuishoudkunde, Natuur-,
Wis- en Zeevaartkunde, Nederlandsche
en Vreemde Letterkunde, Romans en
Kinderwerken, Oude en Nieuwe Taal-
kunde, Architectuur, Ornamentleer,
Decoratie, Tooneel, Muziek, goede oude
Violen, Penningen, Munten en Post-
zegels, Optische, Physische, Chemische
en Chirurgische Instrumenten, Tever-
lanten, fraai gekleurde glazen, Ve-
locipede, Liefhebberijen, Winkelgeode-
ren, zijne Inkten, Postpapier, Photo-
graphie-Albums en Standaards, Boeken-
kasten enz., waarvan de Publieke
Verkoop zal plaats hebben op 17
Maart en 9 volgende dagen. De vol-
ledige Catalogus is a 25 Ct. aan het
Lokaal verkrijgbaar en met postzegel
aan te vragen. — Zondag niet te zien.

Pijporgel!

TE KOOP, wegens plaatsgebrek,
bijna nieuw, zeer geschikt voor Huis-
orgel, ook voor kleine Kerk of Zaal,
8 registers, mooie Notenborden met
enz. Te bezichtigen onder lett. G. post-
kantoor Zevenhoven bij Alfen.

ROOMBOTER.

Verkrijgb. bij F. W. van Dassen,
BOERULO.

4 Kg. ad f 5.20, franco aan huis.
Versche EIEREN 60 stuks f 3.60.

VEREENIGING

tot Christelijke verzorging van Krankzinnigen en Zenuwlijders in Nederland.

De ALGEMEENE VERGADERING zal D. V.
gehouden worden binnen Dordrecht, 8 Mei 1890.

Voorstellen van Afdeelingen, Corporatiën of min-
stens een tiental leden, worden ingewacht bij den
ondergeteekende vóór of op Donderdag 3 April a. s.

De nadere regeling dezer Vergadering zal later
worden bekend gemaakt.

De 1ste Secretaris,
Ermelo. M. J. CHEVALLIER.

Illinois Central Rail Road Company.

Het Administratiekantoor van Amerikaansche Spoorwegaandelen, gevestigd te
Amsterdam onder Directie van GEBROEDERS BOISSEvain en GEBROE-
DERS TEIXEIRA DE MATOS bericht, dat het VIJF en VIJFTIENSTE
DIVIDEND-BEWIS van door hetzelfde uitgegeven Certificaten voor Aandeelen
Illinois Central Rail Road Company voor de uitdeeling van Drie Dollars per
aandeel op 1 Maart 1890 te New-York betaalbaar gesteld, van heden af zal
worden betaald ten kantore van de Associatie-Cassa als:

van de Certificaten van Tien aandeelen met f 73.60
" " " Vijf " " 36.80
" " " Een aandeel " 7.36
AMSTERDAM, 14 Maart 1890.

Voor gezonden is H. GIESEN's Schotsch Havermeel een beenderen versterkend morgenontbijt, vooral in de gure jaargetijden aan te bevelen.

Voor Zieken is H. GIESEN's Schotsch Havermeel een licht verteerbaar voedsel, zelfs in de meeste gevallen waar ander voedsel niet verdraagen wordt.

Voor Kinderen vervangt H. GIESEN's Schotsch Havermeel de plaats van de pe-
tuurvoeding en is het te verkiezen boven alle in den
handel gebrachte soorten van kindervoeding.

H. GIESEN's Schotsch Havermeel onderscheidt zich door zuiverheid en aangename smaak
van alle andere haverpreparaten en is alom verkrijgbaar
in pakjes van één pond met gebruiksaanwijzing; prijs
25 Cent.

H. GIESEN,
LEIDSESTRAAT 87, AMSTERDAM.

TRIO SIGAREN

munten boven andere
Sigaren uit door fijne
qualiteit en aangena-
men smaak.

TRIO Sigaren zijn alléén verkrijgbaar in de eigen winkels der Vereeniging.

Te Amsterdam: Kalverstraat 6.
Nieuwendijk hoek Martelaarsgracht.
Verdere adressen: TRIO Rotterdam, 's-Hage, Utrecht, Groningen, Leeuwarden, Lemmer, Helder, Zaandam.

VAN BIJSTERVELD's
ADVOCAAT.

DOOR GEHEEL NEDERLAND VERKRIJGBAAR.

BEKROOND Zilveren Medaille, Brussel, Barcelona; Gouden Medaille
Londen; Eere-Diploma, Tunis; Groot Eere-Diploma Reims, (Hoogste Onder-
scheidung).

A. VAN BIJSTERVELD, Likeurstoker, Amsterdam.

Bij A. FERNHOUT, te Amsterdam, verschenen:

Avondregen.

Leesboek voor de Christelijke Volksschool,
DOOR
C. BROUWER.

Hoofd der Christelijke school te Onderkerk aan den IJssel.
Uitgegeven ten voordeele der weesen in het Geuzengesticht te Brielle.
Prijs f 0.50.

25 Exempl. f 10.—; 50 Exempl. f 15.—; 100 Exempl. f 25.—.
Dit schoolboek, dat met zeer duidelijke en verschillende lettersoorten is
gedrukt, zal zeker velen welkom zijn. De bewerker heeft terecht een breede
plaats gegeven aan die schrijvers, welke uiteraard in bloemlezingen voor de
s. g. neutrale school nooit voorkomen. Men vindt hier stukken van De de
Liefde, Dr. Kuyper, Dr. Bronsveld, Dr. Malcomesius, Hoogenbirk e. a. Dicht
en ondicht wisselen af.
De bewerker heeft eer van zijn arbeid. (Standaard 3 Maart 1.1.)
Na kennis gemaakt te hebben met den inhoud kunnen wij met vrijmoed-
igheid dit leesboek voor de hoogste klasse onzer Christelijke scholen aanbevelen.
Aan verscheidenheid van onderwerpen is hier geen gebrek.
Wij hopen dat vele onderwijzers ook met dit leesboek zullen kennis maken
en het waardig keuren om in de school gelezen en besproken te worden.
(Kerkelijk Weekbl. 13 Maart.)

Wat een mooi Bouwkundig werk is dat!!

Met niet minder dan 134 platen en figuren.

Een Hand oek en Leidraad voor den Bouwkunstenaar, door H. P.
VOGEL, Architect en Leraar voor de Bouwkunst aan de Academie van
Beeldende Kunsten te 's-Gravenhage.

Iedereen, die zich op de bouwkunst toelegt, zowel de volleerde in
het vak als de pas beginnende, moet, als hij zijn zaak goed begrijpt, van
deze aanbieding gebruik maken. — Vroeger zou zulk een werk minstens
f 8.— a f 10.— gekost hebben.

DENK EENS NA: Een uitmuntend Bouwboek, zoo mooi en zoo best
als er maar een bestaat, met 134 platen en figuren, franco tehuis tegen
toezending van slechts f 1.50 per postwissel, aan GEBROEDERS KOSTER,
Leliegracht 23, Amsterdam. (2249)

VERSCHIE-
EIEREN

verzendt het Hoenderpark „STATU“
te LEMMERVELD na toezending van
Postwissel f 2.70 per 60 stuks of 40
stuks groote en 24 stuks van jonge
Kippen. (2212)

Stoom-IJs-, Boter- en Kaasfabriek Melkinrichting.

Deze inrichting stelt zich steeds en
uitluitend ten doel het leveren van
prima kwaliteit versche Roomboter,
waarop bijzonder de aandacht wordt
gevestigd in dezen tijd van veelvuldige
vervalsing met Margarine of
Kunstboter.

De prijs is tot aanst. Donderdagavond:
franco Rotterdam en Den Haag f 1.70
p. Kilo, franco Amsterdam f 1.80 p. K.

Namstempel op de Boter.

Verkrijgbaar in Potjes van 1/2 en 1
Kilo te Amsterdam bij Th. Franken,
firma H. Vingerhoed, Kalverstraat 216;
te Rotterdam bij Ter Marsch & Co.,
Lamsteeg No. 5, Westzeedijk No. 34,
Aert van Nestrat No. 66, Binnen-
weg, hoek Paardenstraat, No. 78, en
Diergaardeaan No. 14 (Boulevard), en
te 's Hage bij J. M. Varenkamp & Zn.,
Groenmarkt No. 83 en G. H. B. Sa-
sanna, Wagenstraat No. 109, bij wie,
evenals direct aan ons adres, bestelling-
gen worden aangenomen op leveringen
in Vaatjes, van 5, 10 en 20 Kilo
in Potjes.

B. VETHE & Co., Delft.

Glasverzekering - Maatschappij „DE ATLAS.“

Directeur: Mr. J. F. FARENSBACH.
Kantoor: Prinsengracht No. 799,
AMSTERDAM.

Verzekert Spiegel-, Venster-
glas enz.
Herstelling van schade geschiedt ten
spoedigste. — Concurrerend Tarief. —
Taxatie en opname kosteloos.

Hollandsche Olie- en Smeerfabriek.

Wagensemer. Machine-Olie.
Ledeusemer. Wagon-Olie.
Roefsemer. Consistent-Olie.
Molensmer. Naaimachine-Olie.
Patent As-Olie. Velocipede-Olie.
enz.

G. BAKKER, Rotterdam,
Bergweg.

Lees dit s. v. pl.

Voor slechts f 15.50 zendt onder-
geteekende overal franco, op ontvangst
van postwissel, een volslagen Heeren-
pak, van Buksking of Kamgaren, heel
solied en netjes afgewerkt (geen fabrieks-
werk). Men zende postwissel en maat-
pak en na 8 dagen ontvangt U het
nieuwe pak met het maatpak franco
terug. Men vrage Staten.

Niet naar geenegeen, geld terug.
Veel bewijzen van groote tevreden-
heid liggen ter inzage. Beveelt zich
verder aan tot levering van alle soor-
ten, zoowel fijne als ordinaire pakken,
overjassen, demissaons enz. tot de
meest concurrerende prijzen.

G. J. VERELINK,
Heerenkleedermakerij te Wesepe
bij Deventer.

Het Groote
WOORDENBOEK
Raakt Op!!!

Denk niet ik heb den tijd nog, en
zal dat later wel kopen, denk dat
niet, want dan is het onherroepelijk
voor geen goud meer te bekomen.
Wie het Groote Woordenboek nog voor
het bagatel van 45 Stuivers hebben
wil, moet spoedig profiteren.

Groot Kunstwoordenboek van P.
WILLAND, omvattende uitvoerige ver-
klaring van alle vreemde Woorden,
Benamingen, Gezegden, Spreekwijzen
enz., die dagelijks in de samenleving
worden gebruikt. 8e vermeerderde
druk, bijna 800 bladz., in linnen band
met vergulde rugstempels. Prijs f 7.60,
voor den spotprijs van f 2.25.

Voor elk beschaafd mensch, op elk
kantoor, in elk studeervertrek, in elke
bibliotheek is dit groote fraai gebo-
nden Woordenboek over Kunst en We-
tenschap in werkelijkheid onmisbaar,
het mag een wonder heeten, dat ik
den laatste voorraad voor den min-
nen prijs van slechts f 2.25 van de
hand doe.

Talm vooral niet om uwe bestelling
te doen, want de voorraad mindert
sterk en is spoedig totaal uitverkocht.
Verkrijgbaar bij D. BOLLE, Bazaar
van Goedkoopste Boeken, Hang bij de
Vishmarkt, te Rotterdam, Franco,
uitluitend op ontvangst van Postwis-
sel, waarbij te schrijven „Het groote
Kunstwoordenboek.“ (1795)

Pillen Holloway.

De meest gezocht geneesmiddelen
over geheel de wereld.

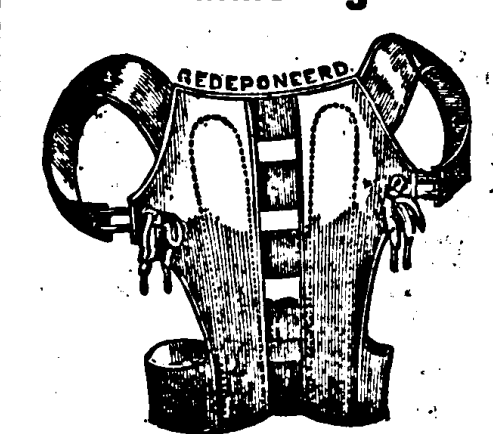
De Pillen (de beste medicijn tot
zuivering en herstelling van het
bloed) nemen in weinig tijds de
verstoringen van maag, lever en
ingewanden weg; zij zijn onwaar-
deerbaar in alle gevallen van Dys-
enterie en als huismiddel worden
zij door geen ander overtroffen.

Zalf Holloway.

De Zalf is het non-plus-ultra der
geneesmiddelen tegen alle ziekten,
wonden en zweren, zelfs wanneer
die verouderd zijn; en in welken
vorm ook zich de ziekten der huid
voordoelen, hoe hardnekkig ze ook
zijn, zij verdwijnen door de balsam-
achtige en genezende hoedanighe-
den van deze zalf. In één woord,
voor alle uitwendig gebruik is de-
zelfde onovertreffbaar.

Bij deze voortreffelijke genees-
middelen heeft men gebruiksaan-
wijzingen in alle talen, terwijl zij
bij al de voornaamste apothekers
te verkrijgen zijn. Voor den ver-
koop in het groot adresseere men
zich aan den eigenaar, professor
Holloway, 78 New Oxford Street,
Londen.

Geen kromme rug meer.

Op den rug gezien.

Borstversterkende Rechthouder

voor Kinderen en Volwassenen, het
eenige middel om het scheefgroeien,
krommitten en gebogen gaan te voor-
komen. Vraag Prijscourant en Pro-
spectus aan bij

H. VAN EELEN,
Diezerstraat, Zwolle.

J. H. Schreuder & Co.

„volgers van
ALBERDINGK THYM & Co.,
Haarlemmer Houttuinen 85-87-89.
Amsterdam.

STOOMFABRIEK van Verduursamde
Levensmiddelen, Scheepsprovisiën enz.
EXPORTEURS NAAR

OOST- en WEST-INDIË.

Opgericht in 1780.

In 1888 werd dit Fabrikaat op de
Internationale Koloniale Tentoonstel-
ling bekroond met de eenige hoogste
onderscheiding voor dit vak — 1ste
prijs. (Diplôme d'Honneur.)
Prijscouranten op aanvraag
verrigbaar.

UITGAVEN

VAN
G. F. CALLENBACH te Nijkerk,
voor jonge Lidmaten.

1. VERGEET UWE BELIDENIS NIET,
door J. H. WIEKEMA, predikant
te Amsterdam.

Dit boekje, in alle opzichten
smakvol bewerkt, op fraai
papier gedrukt met een rood
kader om iedere pagina, in een
fraai stempelbandje en verguld
op snee, zal een zeer nuttig en
blijvend geschenk zijn.

Prijs 85 cent; 25 Ex. f 18.50.

2. GOEDKOOPSE EDITIE van het zelfde
werkje.

Per Ex. 20 cent; 25 Ex. f 4.00;
50 Ex. f 7.50; 100 Ex. f 12.50.

3. EEN WOORD TOT ALLEN, die in
de Nederl. Herv. Kerk Belijdenis des
geloofs hebben afgelegd, door J. G.
VERHOEFF, predikant te Bode-
graven. Vijfde druk.

Prijs 15 cent; 25 Ex. f 3.12;
50 Ex. f 5.—; 100 Ex. f 8.—.

4. DE GELOOFSBELIDENIS VAN DEN
CHRISTEN. Naar de H. Schrift
voorgesteld aan mijne discipelen
door hunnen Herder en Leraar.
Negende druk.

Prijs 15 cent; 25 Ex. f 3.12;
50 Ex. f 5.—; 100 Ex. f 8.—.

5. GEHEEL VOOR DEN HEER. Uit het
Engelsch van FRANCES RIDLEY HA-
VERGAL.

Prijs 65 cent; gebonden 90 cent.

6. BELIDENIS EN LEVEN. Een ver-
haal door CORNELIA, Schrijfster
van „De Oude Bijbel“, „Zaaien en
Oogsten“, enz. Vierde druk.

Prijs f 1.50; gebonden f 1.90.

7. GOEDKOOPSE EDITIE van No. 6.

Prijs f 1.—; 25 Ex. f 20.—;
100 Ex. f 60.—.

HH. Predikanten ontvangen op
aanvraag ter kennismaking een Pre-
sent-Exemplaar van No. 2, 3 en 4,
terwijl de overige Nos. gaarne ter
inzage gezonden worden.

Gedrukt bij KONINK. NED. STOOMDR.
WAGENFABRIEK 106, AMSTERDAM.